

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec - Direktor: Rudi Janhuba - Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna »Sl. poročevalec« - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava Ljubljana, Tomšičeva 5-11, telefon 23-522 do 23-526 - Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal 29 - Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 - Mesečna naročnina 200 din

RAAB: »SPORAZUM O AVSTRJI JE PRVI KORAK K REŠITVI SE BOLJ ZAPLETENIH MEDNARODNIH VPRAŠANJ«

Popoln uspeh

Novo besedilo je za Avstrijo mnogo ugodnejše kot prejšnje - Odpadle so omejitve o oboroženih silah in zastareli členi

DUNAJ, 12. maja (Tanjug). Na današnji deveti seji se je s popolnim uspehom končala pripravljajna konferenca veleposlanikov in avstrijske delegacije o državni pogodbi. Seji je predsedoval ameriški veleposlanik Thomson in je trajala od 15. do 16.30 ure.

Veleposlaniki so se danes sporazumeli o 35. členu predloga državne pogodbe s tem, da so sprejeli predlog zahodnih delegacij, naj bi gospodarske koncesije, ki jih je priznala Moskva na avstrijsko-sovjetskih razgovorih, vključili v državno pogodbo v obliki priloge.

S tem so končane potrebne priprave za delo ministrov zunanjih zadev ZDA, Sovjetske zveze, Velike Britanije in Francije, ki bodo skupno z avstrijskim ministrom na Dunaju doleteli končno besedilo državne pogodbe in podpisali listino o suverenosti in neodvisnosti Avstrije.

Čprav besedilo pogodbe, ki ga bodo veleposlaniki predložili ministrom za zunanje zadeve, še ni bilo uradno objavljeno, se je zvedelo, da je že sedaj za Avstrijo mnogo ugodnejše kot prejšnji načrt.

Na devetih sejah so se veleposlaniki sporazumeli in črtali iz državne pogodbe tiste določbe, ki so že zastarele in so v precejšnji meri omejevale suverenost bodoče nepravilne Avstrije. V tem smislu so črtali člene, po katerih je bila bodoča avstrijska vojska omejena samo

na 58.000 mož, letalstvo pa na 90 letal. Odpadli sta določba o omejitvi vojaškega šolanja ter člen o prepovedi posedovanja vojaškega materiala izven določenih meja v skladu z omejitvijo števila vojakov pod orožjem.

V političnem delu državne pogodbe so odpadle določbe o prepovedi priznavanja avstrijskega državljanstva Nemcem, bivšim članom nacistične stranke, odvzemu državljanstva tistim nemškimi državljanom, ki so ga že dobili, o prepovedi vseljevanja nemških državljanov v Avstrijo ter dovoljenju

uravni aparat v Avstriji, Avstrija pa bi morala vrniti Nemčiji arhive, ki so shranjeni na avstrijskem ozemlju. Iz novega besedila so črtali tudi dve določbi z gospodarskega področja: obveznost Avstrije, da bo čimprej vrnila vse premoženje, ki je bilo nasilno odpeljano z ozemlja ene izmed držav članic OZN, ki so jih zavzele države poslane Avstriji od 8. maja 1945 do uveljavljenja državne pogodbe.

Črtali so tudi osmo in deseto prilogo. V osmi prilogi je govor o posebnih vrsti premoženja držav članic OZN in njihovih državljanov, zaplenjenega med nacističnim režimom, ki bi ga morala Avstrija po določbah državne pogodbe vrniti prejšnjim lastnikom. Deseta priloga zavzuje Avstrijo, da mora dovoliti preiskavo, če so bile sodbe izrečene od 1. septembra 1939 do uveljavljenja državne pogodbe proti državljanom držav članic OZN, ter povrniti gmotno škodo,

Uradno sporočilo

»Konferenca veleposlanikov ZDA, Združenega kraljestva, Vel. Britanije in Francoske republike je ob udeležbi zastopnikov avstrijske republike uspešno zaključila pripravljajna dela za državno pogodbo o ponovni uvedbi neodvisne in demokratične Avstrije. Doseženo je bilo popolno soglasje v vseh členih pogodbe.

Veleposlaniki in avstrijski zastopniki se bodo zbrali jutri ob 9.30, da bodo opravili tehnično delo v zvezi s prilagoditvijo besedila pogodbe jezikom vseh štirih držav.

Konec tega tedna se bodo na Dunaju sestali ministri za zunanje zadeve ZSSR, Združenega kraljestva, ZDA in Francije ob udeležbi avstrijskih zastopnikov in proučili ter podpisali avstrijsko državno pogodbo.

Priznanje jugoslovanskega znanstveniku

Mexico, 12. maja (AFP). Na skupščini svetovne zdravstvene organizacije v Mexico bo dr. Andrija Stampar, profesor socialne medicine in dekan medicinske fakultete v Zagrebu dobil nagrado »Léon Bernard« za posebno zaslugue na področju socialne medicine.

Dr. Stampar bo šesti imetnik odlikovanja »Léon Bernard«, ki je bilo ustanovljeno v spomin na francoskega profesorja Leona Bernarda, člana odbora Društva narodov za higieno. Nagradinec dobi tudi 1.000 šv. frankov.

Izseljenci

Trst, 12. maja (Po telef.). - Z ladjo »Avrella«, ki so jo prenovili v tržaškem pristanišču, je danes odpotovalo v Avstralijo novih 115 tržaških izseljencev, od katerih je bilo 60 specializiranih delavcev, s svojci. To je letos četrta skupina izseljencev za Avstralijo. Računajo, da bo odpotovalo letos v Avstralijo in druge prekomorske dežele okoli 5200 tržaških izseljencev, število prejšnjaz za izselitev pa je mnogo višje. S. L.

OBISKI PARLAMENTARNIH DELEGACIJ

Utrattev osebnih stikov med poslanci in zvez med narodi

Beograd, 12. maja. V brzojavni izjavi za Jugopres je predsednik zahodnonemškega zveznega parlamenta dr. Eugen Gerstenmaier poudaril, da bo obisk zahodnonemške parlamentarne delegacije v Jugoslaviji prispeval k utrditvi zvez med narodi obeh držav. »Ta obisk«, je pripomnil, »nudi zaželjeno priložnost za navezavo osebnih stikov s poslanci jugoslovanske zvezne ljudske skupščine, ki so se že doslej pokazali za zelo koristne za zboljšanje mednarodnega sodelovanja.« Nemška parlamentarna delegacija, ki jo bo vodil dr. Gerstenmaier, bo prispela v Beograd 16. maja in bo ostala v Jugoslaviji en teden. (Jugopres)

Tuji gosti na skupščini Stalne konference mest

Beograd, 12. maja (Tanjug). Skupščini Stalne konference mest in mestnih občin v Sarajevu bo prisostvoval v imenu norveške Zveze mest župan Osla g. Brynjulf Bull, v imenu avstrijske dunajske podžupan Karl Honay. Zahodnonemško zvezo mest pa bo zastopal župan Frankfurta dr. Walter Kolb. V sekretariatu Stalne konference mest izjavljajo, da bodo imeli v Sarajevu zastopniki naše Stalne konference mest razgovore z zastopniki norveške, avstrijske in zahodnonemške zveze mest o nadaljnjem sodelovanju tako med posameznimi zvezami, kakor tudi med posameznimi mesti.

nastalo kot posledica teh sodb. V novem besedilu so spremeniili 18., 38. in 59. člen, ki govore o avstrijskem premoženju v Nemčiji, prepovedi udeleževanja bivših članov nacistične stranke v avstrijskih oboroženih silah in ratifikaciji državne pogodbe.

Po 59. členu prejšnjega besedila je bilo veljavno samo rusko, angleško in francosko besedilo, v novem besedilu pa je priznana veljavnost tudi nemškega besedila državne pogodbe.

Jugoslovansko javno mnenje odobrava konferenco štirih

Beograd, 12. maja (Tanjug). V Beogradu so z zadovoljstvom pozdravili skupni predlog treh zahodnih sil vladi »Sovjetske zveze za konferenco predsednikov vlad štirih velesil. Sodiijo, da bi utegnila biti ta konferenca nov blagodejen napot za pomiritev položaja na svetu, ki bi mnogo koristil. V Beogradu poudarjajo, da je Jugoslavija vedno podpirala, pa tudi dejavno sodelovala pri slehernem prizadevanju za mir, mirno reševanje važnih mednarodnih problemov, zmanjšanje mednarodne napetosti in odstranitev vzrokov hladne vojne. Zato tudi povabilo za konferenco štirih velesil, na kateri naj bi proučili najvažnejša vprašanja, ki tiščiijo svet, uživa lahko samo podporo jugoslovanskega javnega mnenja.

V Beogradu izražajo upanje, da se bodo uresničile napovedi, po katerih bi bila konferenca najvišjih državnikov Francije, Velike Britanije, ZDA in Sovjetske zveze to poletje. Po razgovorih o Avstriji, ki se bodo že ta teden uspešno zaključili in prinesli Avstriji neodvisnost, bo sestanek zastopnikov štirih velesil nedvomno potekal v ugodnejšem ozračju in v prepričanju, da se dajo z razgovori rešiti tudi najtežji in najbolj zapleteni svetovni problemi.

Večeslav Holjevca

PARIZ, 12. maja (AFP). Zahodnonemški kancler Adenauer je danes odpotnoval iz Pariza v letalu nove nemške družbe »Lufthansa«. Pred odhodom je izrazil zadovoljstvo glede političnih razgovorov v Parizu.

Diplomska kronika

Atene, 12. maja (Tanjug). Novi jugoslovanski veleposlanik v Grčiji Miša Pavličević je danes dopoldne obiskal podpredsednika grške vlade in ministra narodne obrambe Kanelopolosa, ki nadomešča odsotnega ministra za zunanje zadeve. Veleposlanik Pavličević je izročil g. Kanelopolosu prepise poverilnic in se z njim dlje časa prijateljsko pogovarjal.

Damask, 12. maja (Reuter). - Novi jugoslovanski poslanik v Siriji dr. Slavko Zore je danes ob navzočnosti sirijskega ministra za zunanje zadeve Kaleda el Azema izročil poverilnice sirijskemu predsedniku Atasiju.

New York, 12. maja (Tanjug). Danes je odpotoval iz New Yorka pooblaščen minister dr. Franc Kos, ki je bil nekaj let član jugoslovanske misije pri Združenih narodih.

Pogodba z Avstrijo o pravni pomoči

Dunaj, 12. maja (Tanjug). - Avstrijski parlament je danes soglasno sprejel pogodbo o pravni pomoči, sklenjeno novembra med Jugoslavijo in Avstrijo.

Socialistični poslanec Tschadek, ki je predložil zakon o odobritvi, je izjavil, da je ta pogodba dokaz uspešnih prizadevanj za normalizacijo in zboljšanje razmer med Jugoslavijo in Avstrijo in da bo v veliko korist medsebojnemu sodelovanju sodišč obeh držav.

IZ ODBOROV ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Veljko Vlahovič - novi predsednik zunanjepolitičnega odbora

BEograd, 12. maja. Danes so se sestali trije odbori zvezne ljudske skupščine: zunanjepolitični odbor, zakonodajni odbor zveznega zbora in odbor za organizacijo oblasti in upravo. Zunanjepolitični odbor je v načelu sprejel predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med Jugoslavijo in Avstrijo o obnovitvi določenih pravic glede tovarniških in trgovskih žigov, predlog zakona o ratifikaciji sporazuma z Zahodno Nemčijo o določenih pravicah s področja zaštite industrijske lastnine in avtorskih pravic ter predlog zakona o ratifikaciji mednarodnih konvencij o prevozu potnikov, priljage in blaga na železnicah.

Poverjenik zveznega izvršnega sveta dr. Milan Bartoš je v svoji obrazložitvi teh zakonskih predlogov poudaril, da jih je zvezni izvršni svet že odobril, da pa je za njihovo ratifikacijo po ustavnem zakonu pristojna zvezna ljudska skupščina. Sporazum z Avstrijo se nanaša na obnovitev pravic avstrijskih tovarnih in trgovskih žigov, predlog zakona o ratifikaciji sporazuma z Zahodno Nemčijo o določenih pravicah s področja zaštite industrijske lastnine in avtorskih pravic in predlog zakona o ratifikaciji mednarodnih konvencij o prevozu potnikov, priljage in blaga na železnicah.

Zunanjepolitični odbor zvezne ljudske skupščine je dopoldne sprejel štiri predloge zakonov o ratifikaciji mednarodnih sporazumov, ki bodo brzkone na dnevnem redu prihodnjega plenarnega zasedanja zvezne ljudske skupščine. In sicer predlog zakona o ratifikaciji sporazuma z Avstrijo o obnovitvi določenih pravic glede tovarniških in trgovskih žigov, predlog zakona o ratifikaciji sporazuma z Zahodno Nemčijo o določenih pravicah s področja zaštite industrijske lastnine in avtorskih pravic in predlog zakona o ratifikaciji mednarodnih konvencij o prevozu potnikov, priljage in blaga na železnicah.

Zagreb, 12. maja. Na skupščini Stalne konference mest FLRJ, ki se bo sestala 16. t. m. v Sarajevu, bodo glavni predmet razprav delo in problemi lokalnih uprav. Skupščini bodo prisostvovali tudi delegati organizacij in mest iz več evropskih držav. Zagrebški dopisnik »Slovenskega poročevalca« je naprosil predsednika Stalne konference mest in mestnih občin FLRJ tov. Večeslava Holjevca za nekatera pojasnila glede na to važno skupščino.

Glavna točka dnevnega reda, je dejal tov. Holjevca, bodo na skupščini Stalne konference mest v Sarajevu problemi in delo lokalnih uprav. Referat o tem bo obsegal upravo in svete, odnos uprave in predsednika, odnos uprave in odborniških komisij, odnos uprave in organov družbenega samoupravljanja, notranjo organizacijo uprave, elemente, važne za to organizacijo, zakonitost uprave, koordinacijo in kontinuiteto dela ter drugo.

Predsednik Holjevca je nadalje poudaril, da bodo poleg glavnega referata, ki bo obsegal material lokalne državne uprave, podani tudi drugi referati. Obdelovali bodo lokalno samoupravo glede na druga zelo aktualna vprašanja. Tako bodo ti referati obdelali probleme administracije, kadrov, vlogo in pomen inšpekcijske službe in drugo.

Kakor je razvidno, je dejal tov. Holjevca, so to važna vprašanja za delo lokalnih organov oblasti. Zvedeli smo nadalje, da bodo na tej skupščini sodelovali tudi delegati mnogih evropskih organizacij mest. Naša Stalna konferenca mest in mestnih občin FLRJ sodeluje z mnogimi podobnimi organizacijami v Evri in so rezultati vidni. Tuji strokovnjaki za komunalne probleme in posamezni mestni funkcionarji že obiskujejo naša mesta. Iz tega razmerja nastajajo dobri rezultati tudi za naša mesta in za mesta v tujini, ker se izmenjajajo izkušnje. Na skupščini v Sarajevu bodo sodelovali poleg drugih tudi generalni sekretar Mednarodne zveze mest, direktorji Zveze mest Nemčije in Zveze mest

PRED DESETIMI LETI

BEograd, 13. maja 1945. Generalni štab Jugoslovanske armade objavlja: Naše čete nadalje razorožujejo in uničujejo nemške in ustaške skupine in enote, ki se na nekaterih krajih še upirajo. V bojih je bilo ubitih nad 500 ustašev. Število ujetnikov se vsak trenutek veča. Danes je bilo preštetih nad 40.000 ujetih sovražnikov, vojakov in oficirjev. Osvobojenih je bilo 2500 civilnih oseb, ki so jih ustaške tolpe s silo odpeljale s seboj. Razorožen in zajet je štab XXI. nemškega korpusa. Med zajetimi nemškimi generali sta v Klutwiger in Grafenstein. Naše čete so zaplenile okoli 300 topov, 3000 kosov avtomatičnega orožja, 1000 motornih vozil, 6 tankov in ogromne količine drugega orožja in vojnega materiala. Pri razorožitvi zloglasne divizije »Prinz Eugen« je padla v roke naših čet tudi njena bojna zastava. Osvobojeni in očiščeni so kraji: Lipnica, Bogatec, Rogaska Slatina, Ruše, Konjice, Celje, Laško, Vitanje, Velenje, Sočnanj, Dragovrag in še mnogo drugih krajev.

spominjajo na nacizem. Tako imenovani »Volksdeutscherji« ne morejo pri nas obnoviti pravic do svojih nekdanjih žigov. Potrebno je poudariti, da sporazum z Zahodno Nemčijo ne obnavlja pravic do patentov in licenc, ki so z njimi v zvezi. Patenti in licence so ostali še nadalje konfiscirani. Razne konvencije o prevozu potnikov, priljage in blaga na železnicah (vseh je 7) predstavljajo revizijo doslej veljavnega železniško-transportnega prava. Značilnost te revizije so strojni predpisi o obveznem izvajanju mednarodnih tarif, poenostavitvi predpisov o izbiri prevoznih smeri, nova pravila o rokih dobav in odločbe o poenostavljenem postopku za revizijo konvencij samih. Konvencija o prevozu potnikov ima tudi bolj prožne predpise o popustih za otroke v potniškem prometu. Pristojni forumi menijo, da omenjene konvencije bolj ustrezajo kakor dosedanje in da jih je treba čimprej ratificirati, posebno še, ker so praktično v veljavi že od 5. t. m.

Na koncu današnje seje je ljudski poslanec Franjo Gaži postavil vprašanje o možnosti zgraditve novega cestnega mostu čez Dravo na jugoslovanskomadžarski meji, in sicer poleg železniškega mostu na progi Reka-Budimpešta - čez Zagreb, Križevce in Koprivnico, o katerem se sedaj že pogajajo. Tov. Gaži je dejal, da bi ta cestni most bil nujno potreben našemu prebivalstvu onstran Drave in obmađarski meji, ki je v času poplavl pogosto popolnoma odrezano od ostalih krajev. Predlagal je, naj bi končevaljavno uredili vprašanje dvovalstnikov na jugoslovanskomadžarski meji, in sicer tako, da bi ostala zemlja mađarskih kmetov na našem ozemlju nam, zemlja naših kmetov na mađarskem ozemlju pa Mađarom. Odbor je sklenil, da bo zahteval od zveznega izvršnega sveta podrobnejša pojasnila o tem. Ker je dosedanji predsednik zunanjepolitičnega odbora tov. Vlado Popović postavljen za našega veleposlanika na Kitajskem, je odbor danes izvolil novega predsednika. Na predlog predsedujočega tov. Karla Mrzovića je bil za novega predsednika zunanjepolitičnega odbora soglasno izvoljen tov. Veljko Vlahovič, dosedanji predsednik prosvetnega odbora zveznega zbora.

Zakonodajni odbor zveznega zbora je dopoldne v popolni razpravi o predlogu zakona o ljudski obrambi. V dosedanjo razpravo, ki bo brzkone končana jutri, odbor ni vnesel bistvenih sprememb in besedilo zakonskega predloga.

Odbor za organizacijo oblasti in upravo je začel popoldne razpravljati o predlogu zakona o JLA. Ker se nihče ni priglasil za načelno razpravo, je odbor takoj začel razpravljati o podrobnostih predloga. Kot poverjenik zveznega odbora prisostvoval generalmajor Vjekoslav Kolb. M. P.

Na koncu smo zvedeli, da se bodo letošnjega kongresa Mednarodne organizacije mest v Rimu udeležili tudi naši zastopniki, ki bodo predložili dva referata o pomenu komunalnih financ za lokalno avtonomijo in o kulturni delavnosti lokalnih organov oblasti. Na skupščini v Sarajevu bodo na dnevnem redu važna vprašanja, je končal tov. Holjevca, katerih aktualnost in pomen prihajata do izraza v graditvi našega družbenega življenja na komunalni osnovi. M. L.

Naša armada je armada miru Za ureditev notranjega tržišča

GOLJUFI IN TATOVI NE SPADAJO NA VODILNA MESTA

Izjave državnega sekretarja za narodno obrambo general-polkovnika Iv. Gošnjaka

Državni sekretar za narodno obrambo general-polkovnik Ivan Gošnjak je odgovoril na nekatera vprašanja uredništva »Narodna armija ob dnevu zmag« in desetletni povojna razvoja naše armade. Iz njegovih izjav posemamo glavne misli.

Deset povojnih let — pomembno obdobje v graditvi naše armade

V tem času smo izvršili z ogromnimi napori obsežne in velike naloge za ustvaritev sodobne armade. Temeljna značilnost je predvsem dvig njenih kadrov in materialna preskrba z vsem, kar je armadi nujno potrebno in to zlasti iz domačih virov.

Naša armada je nastala v NOB brez šolanega starešinskega kadra, ki je nujen za regularno armijo, opremljeno z raznovrstno sodobno tehniko. Prav zaradi tega je bilo šolanje našega vojnega kadra temeljna povojna naloga.

Vsak naš vojaški starešina je vložil maksimalni napor v pridobivanje večjega znanja, kakor vojaškega tako tudi splošnega. Ustanovili smo desetine šol in akademij za spopolnjevanje naših vojnih vojaških starešin raznih rodov in služb. Zadnja leta je bilo okoli 30% našega starešinskega kadra v šolah in na tečajih. To šolanje je v glavnem že zaključeno. Danes razpolagamo naši vojaški starešine z vsem znanjem, ki je potrebno v sodobni armadi in mirno lahko rečemo, da ima naša armada dober komandni kader.

Vsi oficirji so hkrati obiskovali šole za splošno srednješolsko izobrazbo. Na vseh področjih izobraževanja smo dosegli velike uspehe.

Veliki uspehi v vojni industriji

Na temelju zgodovinskega odloka tovariša Tita smo v rekordnem času zgradili tudi vojno industrijo in ladjedelnice, tako da že sami izdelujemo puške, streljivo, mitraljeze, topove, minometalce itd. Prav tako že sami izdelujemo tudi vse vr-

skajti v tem oziru smo odvisni od mednarodnega političnega položaja.

Vojna tehnika se zelo hitro razvija, zato se mora tudi naša armada modernizirati, zlasti s tistimi tehničnimi sredstvi, ki jih lahko sami proizvajamo. Največja nevarnost obstoja v tem, da napolnimo naša skladišča z materialom, ki je bil moderen v drugi svetovni vojni in ki bo v prihodnji vojni popolnoma zastarelo ter zaradi tega le malo ali pa niti malo uporabljivo. Naše materialne možnosti nam ne dovoljujejo, da bi uvedli v armado vse, kar se novega pojavlja v svetu. Skrbeti pa moramo, da ne bo, kar proizvajamo sami, zastarelo, temveč da bomo preskrbljeni s takimi materialnimi sredstvi, ki bodo sigurno uporabljiva v prihodnji vojni. Ni važna samo količina, temveč tudi kvaliteta opreme. Na to morajo vedno misliti naši vojaški inštituti, podjetja vojne industrije ter vse znanstvene ustanove v državi.

Nuklearno orožje in spremembe v armadah

Uporaba nuklearnega orožja v morebitni prihodnji vojni bo vsekarj pripeljala do bistvenih sprememb v armadah. Ze sam pojav te vrste oborožitve vodi do velikih sprememb v strategiji, taktiki in organizaciji armade, v vojaški opremi itd. Države, ki imajo nuklearno orožje, lahko že ob sedanjih poskusih in izkušnjah ugotavljajo, kaj je potrebno v taki vojni. Države, ki pa v tem oziru nimajo vseh potrebnih in zanesljivih podatkov, pa se ne smejo prenatljiti.

Naš poveljniški kader je obvladal ta način vojskovanja v minulih vojni in zato menimo, da imamo v tem pogledu določeno prednost pred mnogimi drugimi. Zdi se mi, da so te izkušnje pomembne in da predstavljajo dragocene elemente, ki bodo (če bo potrebno) uporabljivi. Razumljivo je, da želimo, da do tega ne bi nikdar prišlo, vendar to, žal, ni odvisno od nas, je zaključil general Gošnjak.

S SEJE MLO CELJE

Zagotovljeni so krediti za regulacijo Savinje in urejanje celjskega železniškega vozlišča

Celje, 12. maja. Danes je bila enajsta seja ljudskega odbora celjske mestne občine, na kateri je med drugim predsednik LOMO poročal o poteku nedavnih zborov volivcev. Na zborih so volivci razpravljali o predlogu družbenega plana in proračuna za letošnje leto in podali več predlogov. Volivci so se v celoti strinjali z razdelitvijo sredstev za gradnjo objektov družbenega standarda. Volivci v obrobni delih mesta so se zavzemali za povečanje kmetijskega sklada, za napoved javne razsvetljave in vodovodnega omrežja. Mnogo je bilo tudi zahtev po gradnji

novih otroških vrtcev, na Hudinji pa bi radi zgradili novo šolo. V načelu so se volivci strinjali s predlogom družbenega plana in proračuna, tako da ju je danes ljudski odbor po krajši razpravi sprejel.

V nadaljevanju se je ljudski odbornik poslušal poročilo o regulaciji na Savinji in o urejanju celjskega železniškega vozlišča. Medtem ko je regulacija Savinje v zadnjem obdobju uspešno napredovala, se železniško dela, predvsem zaradi neodobrenih kreditov, niso izvajala s takšno pospešenostjo, kakor bi se morala. Pred dnevi pa je glede sredstev odpadla vsaka negotovost. Podjetja za vzdrževanje prog v Celju je prejelo za urejanje vozlišča kredit 120 milijonov din, za regulacijo Savinje pa sta mestni in okrajni ljudski odbor najela 70 milijonov kreditov pri Okrajni zadrugi hranilnici in posojilnici. Dela se bodo zato nadaljevala. Po načrtu bi morala teči železniška proga po novem nasipu že okoli 15. junija. Če bodo ta načrt izvršili, ni nobenega dvoma, da bo že letos končana regulacija Savinje v šesti etapi, to je do sedanje ga Kapucinskega mostu.

Na predlog mandatno-immunitetne komisije je ljudski odbor na lastno prošnjo razrešil dolžnosti odbornika tov. Franja Dolžana, prav tako pa tudi Ivana Urnejka, ki je medtem postal uslužbenec ljudskega odbora. Nadomestne volitve v šesti in četrti volilni enoti bodo 31. junija letos.

»SLOVENSKI POROČEVALEC« ZAVARUJE svoje naročnike PROTI POSLEDICAM NEZGOD

Mladinski festival bratstva in enotnosti

V proslavo 10. obletnice osvoboditve prireja okrajni komitee ljudske mladine Slovenije v Ljubljani festival »Bratstva in enotnosti« z naslednjimi prireditvami:

»PETER, 13. MAJA OB 20.15 v dvorani kina »UNION« v Ljubljani večer pesmi in plesov narodov Jugoslavije. Nastopajo naslednje folklorne skupine: OKUD »Milenković« iz Sarajeva, OKUD »Budo Tomovič« iz Titograd, plesna skupina M KUD »Kajuh«, folklorni skupini iz Skoplja in Beograda ter folklorna skupina OKUD »Jože Vlahovič« iz Zagreba.

Vstopnice se dobe pri okrajnem komiteju ljudske mladine Slovenije, Ljubljana — Resljeva c. 9 vsak dan od 12. do 14. in od 15. do 18. ter eno uro pred začetkom vsake prireditve pri blagajni Slovenske filharmonije, odnosno kina Union.

Mladina in ostali vjudno vabljeni!

PRESEDSTVO SZDL SLOVENIJE PRIPREJA V POČASTITEV DESETE OBLETNICE OSVOBODITVE SVEČANI KONCERT, KI BO V DVORANI SLOVENSKE FILHARMONIJE, 14. MAJA OB 20. URI

S pored: Dimitrij Zebre »Svobodi nasproti«; Marjan Kozina »Ilova gora«; Bela krajina; Oskar Dannon »Kozara«, Apih-Vrabc »Bilečanka«; Rado Simoniti »Pesem o Titu«.

Koncert izvajata orkester in zbor Slovenske filharmonije pod vodstvom Sama Hubada in Rada Simonitija.

Na večeršnji seji odbora za organizacijo notranjega tržišča pri republikni trgovinski zbornici so razpravljali o nekaterih organizacijskih vprašanjih odbora, obenem pa so ustanovili več komisij, ki bodo proučevale nekatera problematična vprašanja v naši trgovini ter poskrbele za izvedbo sklepov zadnje letne skupščine trgovinske zbornice.

Mnogo več pozornosti bo v bodoče treba posvečati raznim odpadnim materialom, posebno tistim materialom, ki jih doslej še ne izkoriščajo. Mnogo bodo lahko pri tem storile področne trgovinske zbornice. Da bi odkup odpadkov tudi v zveznem merilu čim bolj organizirali, bo tudi pri zvezi trgovinskih zbornic ustanovljena posebna sekcija za odkup odpadkov.

Posebna komisija bo poskrbela za to, da bi izdelali uzance, katere naj bi bile po možnosti veljavne za vse državo in po katerih bi smele prodajalne industrijskih podjetij prodajati le take tuje izdelke, ki njihovo izbiro dopolnjujejo. Posebni

Šteta grafičarjev v Dravogradu

Dravograd, 12. maja. — Titova šteta grafičarjev je popoldne prispela v Dravograd, kjer jo je prebivalstvo prisrčno sprejelo. Iz Dravograda so nosilci šteta nadaljevali pot ob avstrijsko-jugoslovanski meji po grebenih Kozjaka.

Golobi-pismošče nosijo pozdrave maršalu Titu

Zagreb, 12. maja. — Maršalu Titu nosijo čestitke za njegov rojstni dan tudi golobi-pismošče. Slovenski golobi-pismošče so prinesli pozdrave do Zagreba, od tu pa jih bodo vojvodinski odnesli do Vojvodine. Dne 25. maja bo zadnja šteta golobov pismošča prispela na Beli dvor s čestitkami maršalu Titu.

Novo dobave pšenice iz ZDA

Beograd, 12. maja. V državnem sekretariatu za inozemske zadeve so danes podpisali dogovor o novi dobavi 200.000 ton pšenice iz ZDA. To pšenico bo Jugoslavija prejela kot pomoč vlade ZDA na podlagi ameriškega zakona o kmetijskih presežkih. Prav tako je bil podpisan dogovor, da se še neizkoriščen del gospodarske pomoči iz l. 1954-55 v znesku nad 6 milijonov dinarjev porabi za nakup pšenice.

Na osnovi podpisanih dogovorov se bo dinarska protivrednost za približno 180.000 ton pšenice porabila za gradnjo cest v Jugoslaviji, medtem ko bo 90% protivrednosti za 100.000 ton pšenice porabljenih za splošni razvoj jugoslovanskega gospodarstva.

Pomoč organizacije Care bolnišnic in šolam

Reka, 12. maja (Tanjug). — Z ameriško ladjo »Expeditor« je pripeljal v Reko 166 ton masti. To je prva pošiljka iz letošnje pomoči, ki jo Amerika pošilja narodni Jugoslaviji po organizaciji CARE. V našo državo bo organizacija poslala letos še okoli 6000 ton rastlinske masti in 6000 ton surovega masla, razpravljajo pa se o pošiljavi mleka v prahu, ki ga bodo poslali brčkone okoli 6000 ton.

Letošnje pošiljke masti, masla in mleka v prahu so večje, kakor pa je bila pomoč, poslana l. 1951, 1953 in 1954. Vse te količine so namenjene za šolske ustanove, zavetišča, otroške jasi, okrevališča in bolnišnice.

Pomoč Grčiji

Beograd, 12. maja. Zvezni izvršni svet je sklenil, da pošlje grški vladi pomoč 20 milijonov dinarjev za prizadete

pravilniki bi govorili o upravičenosti ustanavljanja trgovinskih podjetij, pri čemer bi imele pravico sodočlanstva trgovinske zbornice, ki bi prav tako odločale tudi o brisanju podjetij iz registra ter o širjenju in ožujanju registracij podjetij.

Ker so odkupna podjetja vse preveč rada bavijo le s prometom s konjunkturnimi predmeti, bo odbor za organizacijo tržišča pripravil določila, s katerimi bo uvedena specializacija odkupnih podjetij.

Goriška trgovinska zbornica bo proučila možnost postavitve tržnice na veliko v Gorici, kamor bi kmetje dovažali svoje pridelke in bi jih odkupna podjetja potem tam odkupovala. V zveznem obsegu bodo skušali doseči uvedbo standardov pri embalažni kmetijskih pridelkov.

Na koncu so trgovskemu podjetju »Usnje« dali privoljenje, da se reorganizira v groistično-detalistično podjetje, zaradi tega, ker v Sloveniji nimamo zdaj še nobenega groista z usnjem.

Zakon o izvrševanju kazni določa, da mora biti pri vsakem okrajnem in mestnem ljudskem odboru ustanovljen odbor za pomoč iz kazensko-popoljskega zavoda po prestani kazni odpuščenim osebam. V tem odboru so zastopniki sveta za ljudsko zdravje in socialno politiko, SZDL, AFZ, Rdečega križa in sindikata, predseduje pa mu pooverjenec za notranje zadeve okrajnega odnosno mestnega ljudskega zbora. Kadar gre za mladoletnike, morajo sodelovati tudi zastopniki ljudske mladine in zastopniki sindikata prosvetnih delavcev.

Ti odbori, ki so bili osnovani že po zakonu iz leta 1952, pa doslej niso prišli do veljave, ker se nanje niso obračunali niti obsojenci po prestani kazni, niti podjetja pri nameščanju delavcev in uslužbencev. Večina obsojencev si je znala po prestani kazni poskrbeti službo po svojih zvezah. V Mariboru se je n. pr. doslej obrnilo na ta odbor le 11% odpuščenih kaznjencev, vsi ostali so se sami znašli. Posledica tega je bila, da so mnogi izmed njih zapadli ponovno v kriminal, ker so dobili zaposlitev na takih mestih, kjer so lahko nadaljevali svoje škodljivo in zločinško početje. Zakon je pomajljiv v toliko, ker ne predvideva obvezne prijave vseh odpuščenih kaznjencev pri tem odboru državljanov in ponovne zaposlitve prek tega odbora. Ne gre pri tem za vprašanje zaposlitve, ker je razen za nekatere ženske stroke dovolj razpoložljivih delovnih mest, marveč za to, kje in na kakšnem mestu se zaposle, da se prepreči ponovna nastanitev na odgovornih položajih in delovnih mestih, kjer bi imeli možnost nadaljevanja svojega kriminalnega početja. Zato bi bilo potrebno, da bi kazensko-popoljske zavodi vsakega odpuščenega kaznjencev pripravili in napotili na ta odbor. To, da se obsojenim kriminalcem prepreči, da ne pridejo ponovno na odgovorna in vodilna mesta, marveč da si bodo morali s fizičnim delom služiti kruh, bo mnogo učinkovitejše sredstvo, kot pa vse kazni, ki jih izreka sodišča. Tudi zavest, da so pod nadzorstvom, bo brez dvoma mnogo vplivala, da ne bodo ponovno zapadli v kriminal.

Pri tem delu pa bi morale sodelovati z odborom vse naše družbene organizacije, od krajevnih organizacij SZDL do sindikatov. Vsaka teh organizacij lahko na svojem področju nadzoruje, kakšni ljudje so nameščeni v posameznih podjetjih in gleda na to, da imajo zlasti vodilni uslužbenici potrebne moralno-politične kvalifikacije. Predvsem pa je naloga sindikatov, da se zanimajo, kakšni ljudje so zaposleni v podjetju, zlasti v upravnem aparatu. Enkrat za vselej pa je treba prenehati tudi s lovom na »strokovnjake« za izgravanje zakonskih predpisov, ki so prav taki zločinci kot tatovi in goljufi, ker s svojim početjem povzročajo skupnostni dostokrat večjo škodo. Sploh pa bi bilo treba uvesti prakso, da se pri nameščanju slehernega uslužbenca zahteva potrdilo o nekaznovanju. Ne na ta način bo mogoče v najkrajšem času izločiti iz našega gospodarstva vse tisto, kar je nepošteno in kar škoduje našemu ugledu doma in po svetu.

Odbor državljanov za Maribor-mesto in okraj, ki je bil v zadnjem času v skladu s priporočili za komunne reformirane, je imel te dni sejo, na kateri je obravnaval vse te probleme in sprejel vrsto sklepov, ki bodo brez dvoma obrodili zaželene uspehe, zlasti, če bodo pri tem sodelovali vsi pošteti državljani. — O takih ukrepih naj bi razmislili tudi pri drugih odbori.

Posvetovanje naših in grških turističnih zastopnikov

Zagreb, 12. maja. Jutri se bo začelo v Solunu posvetovanje naših in grških predstavnikov turističnega gospodarstva. Našo delegacijo vodi predsednik upravnega odbora Turistične zveze Jugoslavije dr. Marjan Brečelj in član upravnega odbora Marjan Četinič.

Zborovanje Zveze farmaceutskih društev

Split, 12. maja. — Danes se je sestel v Splitu plenum Zveze farmaceutskih društev, na katerem razpravljajo o organizaciji farmaceutskih služb, o študiju na farmaceutskih fakultetah in o kontroli zdravil. Zborovanju prisostvuje tudi zastopstvo grških lekarnarjev.

Priloh skupine izseljencev iz ZDA

Ljubljana, 12. maja. — Včeraj je prispela v našo državo prva večja skupina naših izseljencev iz ZDA, ki bodo letos obiskali svoje stano domovino. V Sežani so jih pozdravili zastopniki Izseljenske matice Slovenije. Danes je prispela druga skupina 30 izseljencev, prav tako ameriških državljanov. Med svojim obiskom bodo poleg svojih sorodnikov obiskali nekatere turistične kraje in si ogledali razne zanimivosti v naši državi.

Spet se ponuja sneg

Maribor, 12. maja. V noči od srede na četrtek je močno deževalo, v četrtek pa je zavladal prav zimski mraz. Temperatura je padla na 5 stopinj. Vremenski preroki napovedujejo za prihodnje dni hudo slano po dolinah na planinah pa sneg. Upamo, da se ta napoved ne bo uresničila.

I. jugoslovanska lovška in ribiška razstava

V razstavnem prostoru bo poslovala ekspozitura pošte Ljubljana, ki bo žigosala vse poštnne pošiljke z naslednjim razstavnim žigom:

SAHOVSKI SAMPIONAT SLOVENIJE

Pet remjev - samo ena zmagava

Rezultati petega kola na šahovskem prvenstvu Slovenije so naslednji: Preinčak — ing. Levčič sledi, Mišura — Stupica 1.9. Z. Gabrovšek — Bajec remi, Benedičič — Krivec remi, J. Tomšič — Lešnik odložen, N. Tomšič — Kržišnik remi, Puc — Grosek remi.

Vrstni red po V. kolu: Z. Gabrovšek 4, Puc in Krivec 3.5 točke itd.

RAZPIS

Delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu, ki so aktivni politični delavci in si žele razširiti svoje politično znanje, sporočamo, da se bo pripravil arhitekt Jovanovič.

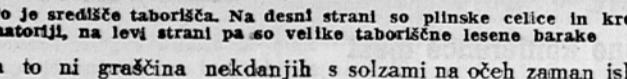
Javarskova igra je napisana na temo brezpardonosti slovenskih pisateljev. Igra prikazuje usodo enega izmed njih, ki se mu pa oseba iz romana materializira. Hkrati zahteva od njih, naj se ne opusijo enostranski, marveč naj lo občujejo kot polnokrvnega človeka s slabimi, pa tudi dobri brimi stranmi. Tako po obravnavani temi kakor po režiji in igralstvu izvedbi je kriminalna zgodba doslej najizrazitejši podatek v smislu dramskega modernizma.

Delo se zelo ugodno sprejeli. Med igralci so si osvojili največ simpatij Marjan Dolinar, Janez Škof in Marjana Kroselj. Tudi po nocojšnji predstavi je ljudski odbor priredil ansambelni sprejem. Jutri bo na celjskem odru že tretja krstna predstava v okviru festivalskih prireditev. Presemovno gledališče iz Kranja bo gostovalo z delom Igorja Torkarja »Pisana žoga«.

Nikoli več!

Ob 10-letnici osvoboditve se sleherni ki nosi v srcu čutečo človečnost, spomni medvojnega trpljenja, mučenj in grozodejstev, ki jih zgodovina ne bo pozabila.

V Mauthausen sta pred dnevi odpeljala dva vlaka izletnike, med katerimi niso bili samo Slovenci, temveč tudi bratje iz ostalih naših republik. Od postaje Mauthausen do taborišča je dobre štiri kilometre hoje. V začetku ravna, pozneje ob hrabu speljana cesta, je bila polna izletnikov. Hiteli smo na hrib ki je podoben veliki graščini, vendar

To je središče taborišča. Na desni strani so plinske celice in krematorij, na levi strani pa so velike taboriščne lesene barake

pa to ni graščina nekdanjih bogatašev, temveč je bila sezidana med drugo svetovno vojno, graščina smrti neuklonljivih ljudi iz vse Evrope. Nad taboriščnim zidovjem se dvigajo številni stražarski stolpi, s katerih so fašistične strojnice ubijale po svobodi hrepence interniranca. Pred taboriščem je na majhni ravni veliko pokopališče, posejano z nepreglednimi lesenimi križi. V neposredni bližini se dviga mogočen spomenik, ki ga grade Rusi, na levi strani pred vhodom v taborišče pa že stoji spomenik z mnogimi napisy, fotografijami in napisom v francoščini, da se kaj takega ne bo pomnilo nikoli več. Prav s takimi črkami je okrašen vhod v taborišče, napisanimi v ruščini in francoščini. Za Jugoslovane sta bila določen obisk in komemoracija v taborišču 6. maja, medtem ko so pripadniki drugih držav obiskali taborišče že prej ali pa kasneje. Pripovedovali so nam, da bi bil obisk pripadnikov vseh držav, ki so imele svoje ljudi v tem taborišču, na isti dan nemogoč zaradi prostora in prometa samega.

V notranjem delu taborišča, smo se zbrali k svečanosti. Po govornih so sledile recitacije in nastop pevskega zbora, kar nas je tako ganilo, da nisem videl človeka, ki bi se mu ne ozleže oči. Vsakdo, ki je preži-

vel internacijo v tem taborišču, je zadrževal, da ne more povedati z besedami vsega, kar so doživeli. In res, saj si skoraj ne moremo predstavljati, da bi bila v 20. stoletju mogoča tolikšna grozodejstva. Preživeli interniranci so se med komemoracijo in ogledom taboriščnih prostorov spominjali usodnih dni tako živo, da jim je zmanjkalo besed. Sami sebi niso mogli verjeti, da so še živi pobegnili plinskim celicam in krematorijem, ki so podnevi in ponoči požirali nedolžna človeška bitja vseh narodnosti. Očetje in matere so

Okrajni zlet »Partizanov« v Mariboru

Maribor, 12. maj. V nedeljo 15. t.m. bosta v Mariboru v počastitev 10. obletnice osvoboditve in 10. obletnice telesne vzgoje in športa v Mariboru velika parada in telovadni nastop. Ob 11. uri dopoldne bo parada vseh športnikov in članov »Partizanov«. Sprevod bo krenil iz Ljudskega vrta po Strossmayerjevi ulici in Koroški cesti čez Glavnice trg ter po Ulici kneza Kocijca, Kopalniški ulici in Partizanski cesti do kolodvora, od tam pa po Majstorovi ulici na Trg svobode, kjer bo zbranim športnikom in telovadcem govoril član izvršnega sveta LRS Zoran Polič. Oder za zastopnike političnih in drugih družbenih organizacij ter zastopnike mestnega ljudskega odbora bo na Partizanski cesti pred Domom ljudske prosvete. Popoldne ob 15. bo na stadionu v Ljudskem vrtu zlet »Partizanov«, na katerem bodo sodelovali tudi fizikulturisti JLA.

Mladinski festival bratstva in enotnosti

V proslavo 10. obletnice osvoboditve prireja okrajni komitee ljudske mladine Slovenije v Ljubljani festival »Bratstva in enotnosti« z naslednjimi prireditvami:

»PETER, 13. MAJA OB 20.15 v dvorani kina »UNION« v Ljubljani večer pesmi in plesov narodov Jugoslavije. Nastopajo naslednje folklorne skupine: OKUD »Milenković« iz Sarajeva, OKUD »Budo Tomovič« iz Titograd, plesna skupina M KUD »Kajuh«, folklorni skupini iz Skoplja in Beograda ter folklorna skupina OKUD »Jože Vlahovič« iz Zagreba.

Vstopnice se dobe pri okrajnem komiteju ljudske mladine Slovenije, Ljubljana — Resljeva c. 9 vsak dan od 12. do 14. in od 15. do 18. ter eno uro pred začetkom vsake prireditve pri blagajni Slovenske filharmonije, odnosno kina Union.

Mladina in ostali vjudno vabljeni!

PRESEDSTVO SZDL SLOVENIJE PRIPREJA V POČASTITEV DESETE OBLETNICE OSVOBODITVE SVEČANI KONCERT, KI BO V DVORANI SLOVENSKE FILHARMONIJE, 14. MAJA OB 20. URI

S pored: Dimitrij Zebre »Svobodi nasproti«; Marjan Kozina »Ilova gora«; Bela krajina; Oskar Dannon »Kozara«, Apih-Vrabc »Bilečanka«; Rado Simoniti »Pesem o Titu«.

Koncert izvajata orkester in zbor Slovenske filharmonije pod vodstvom Sama Hubada in Rada Simonitija.

Lojze Hribar

OB ROBU dogodkov

Sovjetska deklaracija

V zahodnih krogih je vzbudila precejšnje zanimanje sovjetska deklaracija o odnosih med Vzhodom in Zahodom. V deklaraciji predlaga Sovjetska zveza, naj bi OZN obsodila vsako obliko vojne propagande in pozvala dežele naj spustijo ozemelsko nedotakljivost in politično samostojnost vseh dežel. Sovjetska zveza tudi poudarja, da so vse delegacije na konferenci pokazale željo po sporazumu in da se je prav zaradi tega posrečilo črtati v pogodbi vse člene, ki bi utegnili v prihodnosti škodovati gospodarskim in političnim koristim države ali omejiti njene suverene pravice. Iz pogodbe so črtali člen o omejitvi vojaške zmogljivosti države, določbe o pre-

Figlovo poročilo parlamentu

o pogojanjih za avstrijsko državno pogodbo — Sovjetski zastopniki so predložili seznam blaga, ki ga mora dobaviti Avstrija v prihodnjih šestih letih

Dunaj, 12. maja (Tanjug). Danes ob 10. uri dopoldne se je začela seja avstrijskega parlamenta na kateri je podkancler Figl podal poročilo o konferenci veleposlanikov štirih velesil. Poslanci vseh političnih skupin so z odobravanjem sprejeli poročilo podkanclerja in ministra za zunanje zadeve, v katerem je dejal, da bo nova državna pogodba, kot so jo sprejeli na konferenci veleposlanikov, bolj kot prejšnji načrt upoštevala državne in zunanje politične pogoje Avstrije.

Podkancler Figl je z zadovoljstvom ugotovil, da so vse delegacije na konferenci pokazale željo po sporazumu in da se je prav zaradi tega posrečilo črtati v pogodbi vse člene, ki bi utegnili v prihodnosti škodovati gospodarskim in političnim koristim države ali omejiti njene suverene pravice. Iz pogodbe so črtali člen o omejitvi vojaške zmogljivosti države, določbe o pre-

VARŠAVSKO ZASEDANJE

Razprava o vzhodni armadi

Varšava, 12. maja. Agencija TASS je objavila uradno sporočilo o zaključku tretje seje varšavske konference, ki je bila danes pod predsedstvom vodje madžarske delegacije Hege-
disa.

Na današnji — prvi uradni sporočilo, seji so govorili vodje delegacij Albanije, Romunije in Bolgarije ter opazovalce LR Kitajske na varšavski konferenci Pan Te Hua.

Na tajni seji je sovjetski general Antonov podal referat o problemih v zvezi z ustanovitvijo kombiniranih oboroženih ali vzhodnoevropskih držav.

Prihodnja seja varšavske konference bo jutri.

Konferenca držav vzhodnega bloka v Varšavi se je začela v sredo dopoldne pod vodstvom

Avstrijski minister

v Trstu

Trst, 12. maja (Po telef.). Na povabilo trgovinske zbornice je v sredo popoldne prišel na tridnevni neuradni obisk v Trst avstrijski zunanji minister za trgovino in obnovo države Udo Illic v spremstvu dveh gospodarskih strokovnjakov. V Trstu se je razgovarjal z lokalnimi gospodarskimi predstavniki na sedežu trgovinske zbornice, kjer so razpravljali o trgovinskem sodelovanju in prometnih zvezah z Avstrijo. Dosedaj si je ogledal rafinerijo Aquillo, industrijsko pristanišče v Zavlah ter pristaniške naprave. Lokalni tisk piše, da je obisk avstrijskega ministra pomemben tudi z oziroma na to, ker dobiva Avstrija ponovno svojo neodvisnost in bo tako mogoče rešiti tudi vprašanje prometa med Italijo in Avstrijo, kar je zlasti važno za tržaško pristanišče. Nadalje omenja, da je obisk avstrijskega ministra važen, ker odpira možnosti povečanja gospodarskega sodelovanja z Avstrijo. S. L.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

PARIZ, 12. maja (AFP). Predsednik francoske republike Rene Coty je odpotoval na uradni obisk na Dansk. Pri odhodu so se poslovili od njega predsednik vlade Edgar Faure, ministri Schuman, Palewski, La Forest ter general König.

PARIZ, 12. maja (Tanjug). V tujinskih krogih v Parizu so povedali, da se bo vodja Neodesturja Habib Burgiba, ki je bil na tri leta v izgnanstvu v Franciji, 16. maja vrnil v Tunis.

so se sporazumeli, da bodo spremenili določbe o avstrijskem premoženju v Nemčiji, in sicer v korist Avstrije.

Sovjetski predstavniki so predložili sezname za blago, ki ga mora Avstrija v prihodnjih šestih letih dobaviti Nemcem, kar razlagajo na Dunaju kot znamenje, da hoče Sovjetska zveza vsaj v prvih šestih letih zagotoviti nepretrgano zapolnitev v podjetjih, ki bodo do podpisa državne pogodbe pod sovjetsko upravo.

Na posvetovanju v avstrijskem ministru trgovine so izjavili, da bi Avstrija želela, da se v blagovne sezname vpiše tudi potrošne dobrine ter končni izdelki. Takšno stališče bo razložila avstrijska delegacija, ki bo pod vodstvom ministrstva trgovine Illiga ta mesec odpotovala v Moskvo na uvodne razgovore o sklenitvi trgovinskega sporazuma.

Izboljšano Salkovo cepivo
Detroit, 12. maja (AFP). Zvedelo se je, da so v laboratorijih Park, Davis & Co. izdelali »izboljšano izdajo« dr. Salkovega cepiva proti otroški ohromelosti. Preskusili jo bodo na prostovoljcih v državi Illinois. Sodiijo, da bo novo cepivo učinkovitejšo od cepiva dr. Salka in bo podaljšalo dobo imunizacije.

Sporazum o južnem Vietnamu
Pariz, 12. maja (AFP). Sinočnji razgovori med Veliko Britanijo, Francijo in ZDA o položaju v Južnem Vietnamu so se končali s popolnim sporazumom. Strokovnjaki bodo danes sestavili zapisnik o razgovorih, ki bo dokument o francoskih in ameriških načrtih v Indokini. Danes popoldne bo verjetno objavljeno skupno uradno sporočilo.

Zdelo se je, da določa sporazum med tremi državami, da bo Bao Daj ostal poglavar države kot ustavni monarh. V Saigon se ne bi vrnil, pač pa bi za sedaj ostal v Franciji. Din Dijem bi ostal predsednik vlade, vlada pa bi se razširila tako, da bi bile v njej v večji meri zastopane

razne struje. Sporazum predpisuje tudi čimprejše volitve, da bi vlada dobila najširšo podporo.

Ameriški minister za zunanje zadeve je obljubil, da bo vplival na vlado Din Dijema, naj neha s protifrancosko propagando. Trije ministri so se sporazumeli tudi, da se bo francoski ekspedicijski korpus polagoma umaknil iz Južnega Vietnama.

Kakor poročajo iz dobro poučenih krogov, so francoski in britanski predstavniki na teh razgovorih vztrajali pri tem, da morajo biti volitve v vsem Vietnamu julija 1956, kakor določa ženevski sporazum.

Agencija France Presse poroča iz Pariza, da francoski uradni krogi ničesar ne vedo o noti, ki naj bi jo bil po vesteh tujih agencij izročil francoski vladi vietnamski poslanik v Parizu. V noti je bilo baje zahtevano, naj bi se francoski ekspedicijski korpus v Indokini umaknil na 17. vzporednik ali pa popolnoma umaknil iz Južnega Vietnama.

Anketa med britanskimi volivci
London, 12. maja (Tanjug). — »News Chronicle« je objavil danes izid ankete Gallupovega zavoda, po kateri so se povečale možnosti konservativcev za zmago na volitvah. Konservativci vodijo z 2,5 odstotka pred laburisti. Od anketiranih volivcev je 49,5 odstotkov odgovorilo, da bodo glasovali za konservativce, 47 odstotkov pa, da bodo dali svoj glas za laburiste. Zanimanje za volitve pa je po anketi manjše kot so pričakovali. Stiriindvajset odstotkov vprašanih je odgovorilo, da se zelo zanimajo za volitve, 42 odstotkov, da se še precej zanimajo, 24 odstotkov vprašanih pa je odgovorilo, da jim je prav malo mar za volitve.

Ukinitev verskega pouka v Argentini
Buenos Aires, 12. maja (Reuter). Argentinski senat je sinoči sprejel zakonski predlog, po katerem je ukinjen zakon o verskem pouku iz leta 1947. Ministrstvo za prosveto je že pred nekaj tedni ustavilo verski pouk v šolah. Novi zakonski predlog so sedaj poslali v potrditev predstavniki odbora.

Na včerajšnjem množičnem študentskem zborovanju v Buenos Airesu, je predsednik Peron izjavil, da argentinska vlada želi, da bi bil novi rod zdrav in prost verskih predskovk.

Enake pravice za Tunizjane in Francoze
Pariz, 12. maja (Reuter). Francoski minister za prapranja Maroka in Tunizije Pierre July je izjavil, da bo nova določba, ki jo bodo dodali sporazumu o samoupravi v Tuniziji, Francozom in Tunizijcem priznavala v obeh državah iste državljanske pravice.

Borba med Mendesom in Deplatom za oblast v francoski radikalni stranki
Pariz, 12. maja (Tanjug). Radikalna socialistična stranka je ostala po sporu na nedavnem kongresu brez pravega vodstva. »Akcijski odbor« pod vodstvom Mendesa-Francea in izvršni odbor pod vodstvom Martinot-Deplata se še vedno borita za oblast in odrekata svojim nasprotnikom pravico do veljavnih sklepov.

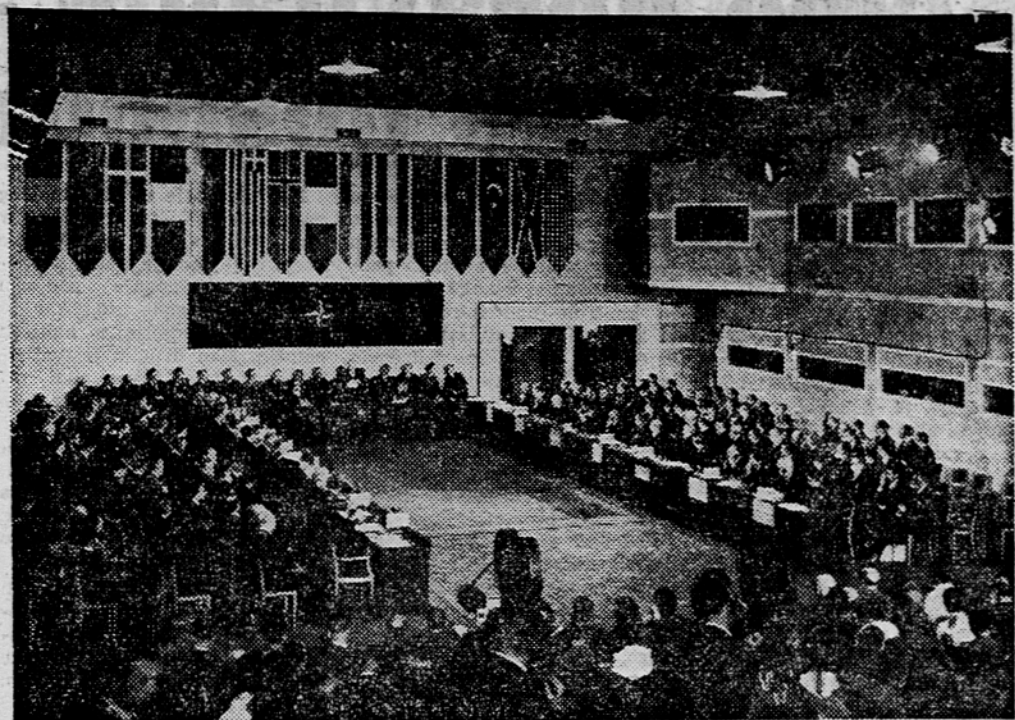
Izvršni odbor je sklenil sinoči, naj predsednik sveta republike Gaston Monerville, predsednik skupščine Francoske unije Albert Saraut in predsednik gospodarskega sveta Emile Roche skupno s predsednikom vlade Edgarjem Faustom razsodijo v tem sporu. Edgar Faure naj bi po tem sklepu prevzel tudi

upravno vodstvo v stranki do letnega kongresa. Tako hočejo pristaši Martinot-Deplata odvzeti sklepom izrednega kongresa moč, Mendesu-Franceu pa vodilni položaj.

Navzlic vsemu pa bivši predsednik vlade še vedno vodi »akcijski odbor«, ki pripravlja reorganizacijo stranke in novi program. Ta odbor je sklenil, da bo 27. junija »mali kongres«, na katerem bodo predložili nov program in pravila. Pristaši Deplata pa zahtevajo nov izredni kongres.

TOKIO, 12. maja (AP). Japonški obrambni urad sporoča, da bo dobila Japonska v letu 1955 od ZDA v okviru pogodbe o medsebojni varnosti orožja za 12,6 milijonov dolarjev,

NOVICE V SLIKI

Pogled v dvorano palače Chailiot v Parizu, kjer je zasedal ministerski svet držav Atlantskega pakta

Za evropeizacijo Posarja

Svet zahodnoevropske unije je razrešil spor med Francijo in Zah. Nemčijo — Omejitev pravic visokega komisarja, ki bo najbrž Švicar ali Skandinavec

Pariz, 12. maja (Tanjug). Težave, ki so se pojavile v zadnjem času med Zahodno Nemčijo in Francijo, glede problemov v Posarju, so bile rešene sinoči na drugi seji sveta zahodnoevropske unije. Posredujoč v sporu, ki je nastal pravzaprav med Francijo in Zahodno Nemčijo na eni strani ter vlado Posarja na drugi, je svet zahodnoevropske unije odstranil še zadnji oviro za evropeizacijo tega področja.

Pri nedavnem sestanku med Adenauerjem in Pinayem v Bad Godesbergu je francoski minister za zunanje zadeve

obljubil, da bo podprl nemški predlog v svetu zahodnoevropske unije, naj bi imel bodoči evropski visoki komisar v Posarju pravico razveljaviti nekatere sklepe sarske vlade, za katere bi menil, da so v nasprotju s statutom tega področja.

Ta sklep ni bil v soglasju s francosko-nemskim sporazumom z dne 23. septembra lani, ker je vseboval znatno večja pooblastila visokemu komisarju kot omenjeni sporazum. Posarska vlada je takoj protestirala. Iz tega vzroka je hotela odložiti podpis splošne francosko-sarske konvencije o gospodarskem sodelovanju. Na posredovanje francoskega mi-

nistra pravosodja Roberta Schumana in obljubo Antoina Pinava, da bodo ta sklep spremenili, pa je sarska vlada to konvencijo vendarle podpisala.

Svet zahodnoevropske unije je po več razgovorih med Faurom, Pinayem in Adenauerjem sinoči soglasno sklenil, da je vsak veto evropskega visokega komisarja na sklep sarske vlade zvezan z rokom treh dni in da ima sarska vlada pravico v tem času obrniti se za posredovanje na svet zahodnoevropske unije.

Svet ni imenoval evropskega visokega komisarja za Posarje, kakor je bilo prej določeno. Po sporazumu med Adenauerjem in Pinayem je bilo sklenjeno, da visoki komisar ne more biti državljan nobene države članice zahodnoevropske unije. Potemtakem bo za visokega komisarja imenovan kak Švicar ali Skandinavec.

Iz Pariza poročajo, da je predsednik sarske vlade Johannes Hofmann danes privolil na rešitev, ki jo je bil sprejel glede Posarja svet zahodnoevropske zveze na včerajšnji seji.

ITALIJA

Odlaganje krize

Rim, 12. maja (Tanjug). Italijanski ministerski svet mora odločiti o tem, če bo predsednik vlade Scelba z nocošnjim obiskom pri predsedniku republike sprožil krizo italijanske vlade. Glede na to so tri stranke vladne koalicije spremenile svoje stališče in izrazile podporo sedanji vladni obliki.

Soglasno stališče vladnih strank razlagajo v političnih krogih kot željo, da bi se sa-

mo začasno izognili krizi navzlic nesoglasjem v vladnih strankah, in sicer iz naslednjih razlogov: vladne stranke bi hotele najprej počakati na izid volitev na Siciliji, ker bodo le te najboljše merilo za razmerje političnih sil v državi, poleg tega pa se krščansko demokratska stranka še vedno ni odločila, kako bo usmerila svojo politiko.

od srede

sovjetska vlada pripravljena podpisati avstrijsko državno pogodbo 15. t. m. na Dunaju.

RIM. Novi italijanski državni predsednik Giovanni Gronchi je v sredo prisegel in prevzel svoje funkcije. Ob tej priložnosti je imel govor, v katerem je izrazil upanje, da bo v Italiji prišlo do važnih družbenih in gospodarskih reform. V svojem govoru je poudarjal, da napredek ni mogoč, če se vlada in država ne bosta obrnili k delavskim množicam, ki so v svojem razvoju že prišle na prag države in državne aprata, vanj pa še niso stopile. Govoril je tudi o mednarodnih problemih, poudarjajoč pripravljenost Italije za mirno eksistenco na svetu. Govor novega državnega predsednika je vzbudil živahno zanimanje zaradi polemičnega tona, ki ga je zavzel nasproti dosednji politiki italijanske vlade.

LONDON. Prvi rezultati oblastnih volitev v Veliki Britaniji, ki bodo trajale ves teden, dokazujejo velike uspehe konservativne stranke. Konservativci so doslej dobili že 44 novih, izgubili pa so samo 8 starih mandatov, medtem ko so laburisti izgubili 45 starih mandatov, pridobili pa samo 5 novih. V laburističnih krogih poudarjajo, da dosednji rezultati oblastnih volitev ne pomenijo neuspeha laburistične stranke, da laburisti dosegi zelo velike uspehe pri oblastnih volitvah leta 1952. Za letošnje oblastne volitve v javnosti ni velikega zanimanja in je glasovalo do sedaj samo 35 odstotkov volilnih upravičencev. Tudi zaradi te picle voline udeležbe trdijo laburisti, da dosednji izidi ne morejo pomeniti neuspeha laburistične stranke.

na četrtek

Togliatti se je

Borl je pripravljen „Standard“ v Tolminu

ZA SPREJEM GOSTOV

Grad Borl, ki se ga prav v teh dneh premnogi Slovenci z grozo spominjajo kot nekdanje gestapovske mučilnice in zbirališče talcev, je že ves v posladanski praznični obleki. Prav zdaj spomlad, ko je vse pookrog v cvetju in zelenju, je najbolj privlačen. Vsi prostori so nanovo očističeni in urejeni, klet in kuhinja sta zaobljeni z vsemi dobrotami pujskega polja in pristno haško kapljico, gostinsko osebo pa s lehnega gosta vlijudo sprejme in kulturno potreže. Povsod je opažati prizadetost, ki zasluži priznanje. O tem zgovorno govori tudi knjigja pohvale, med tem ko je knjigja pritožbe še popolna deviška.

Borlu se obeta letos poleg številnih priložnostnih gostov in izletnikov tudi razgibana pujska sezona. Za zdaj so za junij, julij in avgust rezervirane skoraj vse sobe. Za priložnostnih oddih v borlskem zavetju se zanimajo ne samo žetivni gostje iz naše domovine, rezervacije so najavljali tudi že iz leta v leto številnejši gostje iz tujine, zlasti iz Avstrije in Nemčije.

Tako domačini kot tujci, ki prihajajo na Borl s svojimi družinami, pa se hudo pritožujejo zaradi ceste, ki je vsa kotanjasta in luknjasta, tako da je vožnja po njej skrajno neprijetna. Na posameznih odsekih restarji sicer mašajo luknje in kovanje z gramozom in peskom, večji del ceste pa je v skrajno slabem stanju. Ker je to hkrati ena glavnih cestnih zvez med Mariborom in Zagrebom, bi bilo vsekakor potrebno, da to cesto čimprej temeljito popravijo in bolje vzdržujejo kot doslej. Turizma je prav za Slovenijo ena vedno pomembnejših gospodarskih vej, pogoj za njegov razvoj pa so dobre ceste, zlasti tam, kjer so tako pomembne turistične točke kot je Borl.

V letošnji sezoni pa bo povzročila težave tudi popravilo mestu čez Dravo. Kakor pravijo, bodo most zaprli prav ob začetku glavne sezone, meseca junija. Dela na obnovi mostu, ki so nujno potrebna, se bodo zavlekla tja do pozne jeseni. Domačini so sicer mnenja da brodom ali pontonskim mostom. Tuji pogrešajo tudi primerne kazipote. Zlasti v Ptujju se tuji in sploh avtomobilisti bho zaprih in mučenih na stotine zavednih Slovencev. Od tu so fašistični krivniki jemali talce, ki so jih streljali in morili v Mariboru in drugod. Pa vendar vse doslej ni na Borlu o tem nobenega spomina. Zveza borcev je sicer

bho zaprih in mučenih na stotine zavednih Slovencev. Od tu so fašistični krivniki jemali talce, ki so jih streljali in morili v Mariboru in drugod. Pa vendar vse doslej ni na Borlu o tem nobenega spomina. Zveza borcev je sicer

Okrajno gradbeno podjetje „Standard“ v Tolminu je štelo 1952. leta skupaj z upravo in stranski obrati le okrog 60 ljudi, toda danes se je že razvilo v solidno podjetje, ki ga poznajo tudi izven okraja. Najtežji je bil pač začetek, toda z dobro voljo in požrtvovalnostjo so uspešno premostili vse težave. V lanskem letu je imelo podjetje za okrog 300 milijonov din prometa, če pa bi začeli z delom že spomladi, bi ga lahko bilo za kakih 100 milijonov din več. Minulo leto je bilo za podjetje pomembno tudi zato, ker je razširilo svojo dejavnost še na goriški, postojski in radovljiški okraj. Gradbišča v teh okrajih, ki so skoraj vsa oddaljena od Tolmina nad 60 km, so nekoliko samostojnejša, vendar pa kljub temu povzročata oddaljenost podjetju tudi težave.

Mehanizacijo imajo danes že kar precejšnja, potrebovali pa bi še nekaj dvigal, kompresor in kamion. Se vedno jim močno primanjkuje strokovnjaki. Na oglaševanju v časopisih so sicer dobili administrativne moči, tehničnih pa ne. Nujno bi predvsem potrebovali tehničnega vodjo. Kaže, da niso samo prosvetni delavci tisti, ki ne želijo na delo.

Omembe vredno je, da je do bilo podjetje vsa dela na javnih licitacijah. V začetku lanskega leta so bili v izredno težki kotlini, na Dolensko, Polhoški dolini in hsko. Osejen je Karavanc. Do stolpa vodi lepa avtomobilska cesta, pa tudi vsepoti do stolpa so markirane. Slovesna otvoritev stolpa bo v nedeljo 15. maja, če pa bo ta dan silno vreme, bo predložili na naslednjo nedeljo. Vrhničani vabijo za ta dan vse ljubitelje planin v svojo sredo. Zveze z vlakom so ugodne, saj pričakujejo številnega občiska, čeprav je od Vrhnice do stolpa še uro hoda.

Z JESENIC
Na Jesenicah je najboljši predvojski center v železnarni, ki ima vzorno urejeno učilnico in kabinete, vsi obvezniki pa imajo po zaslugi uprave železarne tudi enotne uniforme. Trenutno se nad sto obveznikov pripravljajo za televadni nastop s puskami, ki ga bodo priredili na velikem mladinskem festivalu v Kranju. Tu bo sodelovalo tudi nad 200 obveznikov v paradi. Obvezniki predvojskega centra v železnarni sodelujejo tudi z vsemi množičnimi in društvenimi organizacijami na Jesenicah. Trenutno se pripravljajo še na večje enotedensko taborjenje obveznikov zadržnega letnika, ki bo na Poljki, kjer bodo izvedli večji taktični manever. Velik uspeh so dosegli tudi v vzgoji bodočih padalcev JLA. Trenutno se pri aerobiku pripravljajo za praktične padalske izpite, ki jih bo poigal nad 30 obveznikov.

„Od blizu in daleč“

Maribor
V noči na ponedeljek je sirena petkrat zbudila pujske gasilce. Ob 21. uri je zagorela stavovska hiša Jožeta Zupana v Hajdovšah. Zaradi naglo pomoči so oženi kamalu omejili, da hiša ni pogorela. Dve uri kasneje so ognjeni zublji spet priklicali gasilce. Žirovski roka je pešdeset metrov stran od prejšnjega požara zažgala kopico 4000 kg slane, ki je zgorela.

Zjutraj ob 3. pa so klicali gasilce dvakrat v Novo vas, kjer sta se vnela pri posestniku Janezu Kolaricu in Jožetu Slatiču kopici slane po 1200 in 1500 kg. Skoraj ob istem času je izbruhnil požar pri Ivanu Markežu v Placarju. Zatradi nagle intervencije gasilcev so oženi omejili, da se goreča slana ni razširila na sosednja gospodarska posestva s čimer so preprečili večkratno škodo. Posestniku Markežu pa je stanovajska hiša z gospodarskim poslopjem pogorela.

Razen teh petih požarov je v minuli tednu gorelo v Trnovicki pri Jožetu Zupanku. Uničeni so celotni zgornji deli gospodarskega posloja in podstrešje nad govejnimi lizami in hišo. Osejen je izbruhnil zaradi pomanjkljive izpeljave dimnika.

Smrtna nesreča v kamnolomu
V kamnolomu gradbenega podjetja „Hydrocentrala Vuzenica“ se je odrgal s kamenjem naložen vozeček in zdrvel proti železniškemu postajališču. Debel kamen je pri tem zadeli v bližini se mučnega železniškega progovnega delavca Stefana Siniča. Tak smrtno v glavo, da je obtekel na mestu mrtve Vrzk nesreče raziskuje posebna komisija.

Vrhničani vabijo na Planino
Turistično društvo na Vrhnici je zgradilo na Planini nad Vrhnico novo razložišče stolp, ki je visok 21 metrov. Z njega se nam nudijo krasen razgled po ljubljanski kotlini, na Dolensko, Polhoški dolini in hsko. Osejen je Karavanc. Do stolpa vodi lepa avtomobilska cesta, pa tudi vsepoti do stolpa so markirane. Slovesna otvoritev stolpa bo v nedeljo 15. maja, če pa bo ta dan silno vreme, bo predložili na naslednjo nedeljo. Vrhničani vabijo za ta dan vse ljubitelje planin v svojo sredo. Zveze z vlakom so ugodne, saj pričakujejo številnega občiska, čeprav je od Vrhnice do stolpa še uro hoda.

HRASTNIK
Pred kratkim so imeli upokojenci v Hrastniku svoj redni letni občni zbor, ki so se udeležili v polnem številu. V Hrastniku in okolici je kar 82 organiziranih upokojencev. Odbor je bil lani še kar delaven. Da bi nudil upokojencem tudi nekaj kulturnega razvedrila, je povabil mariborske pevce-upokojence, ki so priredili v Hrastniku v počastitev desetih obletnice osvoboditve hoče razviti nov gasilski prapor in kupiti nov avtomobil. Ker za vse to še nima dovolj finančnih sredstev, bo priredilo sredi junija veliko tombolo.

IZ RAVEN
V počastitev 60. obletnice slovenske moderne je „Svoboda“ na Ravnah uprizorila cankarjevo „Husca“. Da je uprizoritev dobro uspeša je predvsem zasluaga požrtvovalnega režiserja tov. Emila Freihla. Te dni je izšla tudi prave številka gledališkega lista, ki prikazuje delo ravnanske „Svobode“ v bviš Jugoslaviji. Poleg tega prinaša tudi prizore iz Prežihovih „Pernjakovih“, ki jih je uprizorilo Prešernovo gledališče v Kranju.

IZ KRMELJA
Delo „Svoboda“ v Krmelju je v Dramski družini je pred tedni igrala doma in po drugih krajih „Krmeljani Mirandolino“, ki jo je režiral ing. Burnik. Trenutno se mešan pevski zbor pod vodstvom tov. Ahačiča pridno pripravljajo na koncert, ki ga bo priredil še ta mesec. Več ali manj so delavne tudi vse ostale sekcije. -jk-

IZ SEVNICE
Rdeči križ v Sevnici je pred kratkim odprl posvetovalnico za matere in otroke. O pomenu posvetovalnice je govoril predsednik občine Jože Smodej, ki je poudaril, da bo slednja skrbelo predvsem za zdravstveno zaščito matere in otroka. Otvoritvi je prisostvoval tudi predsednik OLO Krško Tone Zupančič. ek-

Zahvala Glavnemu odboru RKS
Tridesetega aprila letos je pogorelo v Dol. Sušici pri Dol. Toplicah 29 poslopj. Glavni odbor RK Slovenije v Ljubljani je vsem učinkovito priskočil na pomoč z obutjijo, perilom, milom, obleko, živili in darilnimi paketi Mednarodne pomoči Prizadeji se za vse te darove, ki jih jim je razdelil okrajni odbor RK v Novem mestu s sodelovanjem občinskega odbora RK v Dol. Toplicah, najprej zahvaljuje

Prvi objekt, ki ga je zgradilo gradbeno podjetje „Standard“ iz Tolmina, je bila cesta v Rut. Med najpomembnejše objekte pa spadajo Nova Borljana, mlina in železobetonski silos na Slapu ob Idrijci, objekti tovarne »Elan« v Begunjah, tovarna suknja v Zapuhah, Tolminsko gledališče, stanovanjske zgradbe v Tolminu, na Pivki, v Neverkah in na Jesenicah, šole v Rodebišču, Trenti in drugod. Poleg vrste nadaljnjih objektov ne smemo pozabiti tudi na številne mostove in razne druge cestne objekte. Zanimivo je, da gradbi podjetje več v drugih krajih v domačem kraju. Za nadaljnji razvoj bi podjetje nujno potrebovalo nekaj gradbenih strokovnjakov in še nekaj osnovnih sredstev.

K letnim izpitom obrtnih vajencev v Ljubljani

O važnosti pravilne izvedbe letnih vajenskih izpitov smo že pisali in opozorili nanje kot na predlog strokovne izobrazbe mladege obrtnega naračala. Iz nekaterih obrtnih strok so vajenci prvega in drugega letnika že opravili letne izpite pred izpitnimi komisijami pri Obrtni zbornici Ljubljana. Pri teoretičnih vprašanjih iz prakse so bili prisotni tudi predstavniki vajske šole kovinskih strok Ljubljana.

Strokovno znanje vajencev elektrostrok je bilo ocenjeno povprečno z dobrimi ocenami. Vsekaror pa bi pri izpitih lahko dobili temeljitejši pregled strokovnega in teoretičnega znanja kandidatov, če bi obrtni obrati, kjer so kandidati opravljali praktični del letnega izpita tudi izstavili potrdila v tem smislu kot je bilo poudarjeno v prizivu v dnevnem časopisu in v strokovnem listu »Obrtnik«. Pomenu zato naprosimo obrtne obrete, oziroma odgovorne mojstre, naj kandidatom res dodele primerno delo, ki ustreza učni stopnji po doglednem učnem načrtu. Potrdilo naj vsebuje posemazen ocen in tudi skupno oceno glede na delovni prijem, uporabo orodja, preciznost dela, liknost izdelka in čas izdelave. Zadeležno bo tudi bilo, da napravi kandidati za opravljeno delo tudi skico ali načrt. Pri prvih letošnjih letnih izpitih je bilo tudi ugotovljeno, da se nekateri vajenci ne učijo stroke, za katero imajo sklenjeno učno pogodbo. Če bi obrtni obrati zasledili take primere nepravilnosti, naj nanje opozore v potrdilu.

Vsem vajencem, ki jih Obrtna zbornica poziva k letnim izpitom, je v obvestilih nameneno bolj poudarjeno k izpitom tudi delavski dnevniki. Ker je delavski dnevnik važna merilo napredka vajencev strokovnega znanja in delavnosti in na vajenski šoli, opozarjamo odgovorne obrtne mojstre ter obrete, naj dnevnik, ki ga mora kandidati predložiti izpitni komisiji temeljito pregledajo ter svoje priprave in oceno o njem v izpitnem potrdilu poudarijo. Zgornje je napisano z željo, da bi nadaljnji letni izpiti obrtnih vajencev v tem mesecu potekali boljše ter v večji povezavi in sodelovanju med Obrtnimi obrati, vajenskimi šolami ter organi, ki izpiste organizirajo. Le tako bodo letni vajenski izpiti dosegli svoj namen.

Obrtna zbornica, Ljubljana.

NA IGU SLAVIJO

Prebivalcem Iga pri Ljubljani bo ostal 17. maj v trajnem spominu. Na ta dan pred 13. leti so vdri v vsa podvljani fašisti in strahovali mirno prebivalstvo. Padle so tudi prve žrtve. To pa se je okupatorju kruto maščevalo. Zavedni možje in fantje so šli v partizane in kamau zadani sovražniku nezavestne rane. Tako je postal 17. maj izanecm dan upanja v zmago, zato so si ga izbrali za svoj občinski praznik. Letos ga praznujejo kar teden dni z raznimi prireditvami, pri katerih sodelujejo kulturno-prosvetno društvo na Igu, dramska skupina z Golega, člani Zveze borcev in drugi. S prireditvami so začeli že 11. maja, ko je pripravila mladina osnovne šole akademsko, v nedeljo bodo člani Zveze borcev v partizanskem pohodu obiskali grobove padlih partizanskih junakov in jih okrasili z vencil. V torek, 17. maja pa bo slavnostna seja občinske ljudske omladine. Teje bo akademija, ki jo bodo izvajali člani dramskega odseka in pevskega zbora.

Stari grad pri Krškem
Te dni je bil v Starem gradu mladincev in mladnik. Razpravljajo o raznih organizacijskih zadevah. V mladinski organizaciji so sprejeli nekaj novih mladincev in mladnik. Razpravljajo tudi o udeležbi na festivalu vau delavske mladine v Kranju.

Teden Zveze borcev na Jesenicah

Novi odbor mestnega odbora Zveze borcev na Jesenicah je znatno povečal delo saj dobro deluje na območju mestne občine v terenski povzetenjstev, ki skrbijo predvsem za otroke padlih borcev, prireajo predavanja, skrbijo za spomenke talcev in partizanov, pripravljajo pa tudi postavitev dostojnega spomenika vsem padlim v NOB. Slovesno odkritje tega spomenika bo verjetno že v avgustu prihodnjega leta.

Trenutno je mestni odbor ZB na Jesenicah sredi tedna Zveze borcev, ki bo trajal do 15. maja. V tem tednu je imel mestni odbor ZB sejo, na kateri so pregledali uspehe in neuspehe dozadnjega dela in nakazali smernice za bodoče. Poleg raznih prireditev bodo obiskale partizanske partije vse znane kraje iz NOB ter spomenike padlih borcev in talcev. Na grobove bodo položali vence, v osamljenih vseh in kmetijah pa bodo priredili tudi mitinge.

Najpomembnejše prireditve bodo v soboto in nedeljo, ko bodo priredili na strelišču partizanski miting in zborovsko recitalijo, ki bo zajela dejavnost jeseniških revolucionarjev od prvih začetkov do danes. Zaključna prireditve tedna ZB bo posvečena številnim internancem, ki bodo imeli v nedeljo zbor na Jesenicah. Na tem zboru se bo prav gotovo zbralo veliko internanc iz vsega okraja. Zborovanje bo združeno s kulturno prireditvijo in družabnim večerom. U. Z.

OBISČITE

III. republiško razstavo psov vseh pusem z mednarodno udeležbo

ki bo dne 14. in 15. maja t. l. na letnem telovadišču TD Partizan Tivoli - Ljubljana. V nedeljo, dne 15. ob 15. uri popoldne nastop šolanih psov ekip Graza in Ljubljane.

JOŽE ŠTOK-KOROTAN

Kurirska trojka

„Na Dolenskem se je že skuhalo.“ je polglasno trdil komisar XV. divizije Jože Borstnar. »Na Stajerskem pa bo šele zavrelo!«
»He, mar misliš, da se Stajerci znajo tepeti?« je samozavestno odvrnil komandir Matija in se kazil v komisarja.
»No, Matija, nikar se ne šopirita! je posvaril Jože. »Saj vse, da je treba našim pomagati, se preta. Na nimanu zveze s Stajerc. Mar nisi videl, kakšne zverine so vasovci?«
»Kako to misliš, pomagati?« je začudeno vprašal Matija.
»Vprašuješ, kakor da ne bi vedel, ma nimanu zveze s Stajersko, mi je s povdarkom odvrnil Jože in zamisljen brskal po specialki.
»Seveda vem, toda tja se lahko prideš, je zastavil Matija.
»E prav to sem želel slišati od tebe! je zadovoljno vzkliknil Jože. »Ti si prebrisan lisljak.« je nadaljeval: »Praviš, da si doma pri Litiji in da tamkaj poznaš vse skrivne prehode čez Savo!...«
»Seveda, celo bolj kakor lislca svoja kriva pota.« je zatrdljivo nastavljal partizanom najbolj goste mreže iz ognja in svinčenk, je bil Matija tisti, ki je rešil kurirsko čast. Nihali in nikomur ni delal sramote.

Matija je bil srednje, krepke postave. Bil je drzen in neugnjan partizan. Strah obup ga nista nikdar užugala. Nikoli, tudi najtežjih trenutkih, ni pomislil na smrt. Vse naloge je izvrševal z junakiškim zanosom. Tiste jeseni je bil komandir kurirski XV. divizije. Kadar je bilo najbolj zahtevno in kadar je sovražnik nastavljal partizanom najbolj goste mreže iz ognja in svinčenk, je bil Matija tisti, ki je rešil kurirsko čast. Nihali in nikomur ni delal sramote.

Bila je temna, tih, potuhnjena noč. Nad Dolensko so se podirali črni oblaki. Ozračje je bilo tesnobno. Dišalo je po snegu.

Komandir Matija je zatrdljivo opazil, da na njem popravil bombo in pistolo, vrgel čez ramo kurirsko torbico, zgrabil je mavzevico in se zavrnil v svoje tovariše. Nato se je od njih naglo poslovil in izgubil v noč.

Na poti, ko je zapuščal Stattenberk, se ni mogel otresti živih spominov na nemško ofenzivo. Ki je tiste jeseni divljala po Dolenskem. Pred očmi so se mu nžali grozni prizori: vsi krvavi dogodki, ko so podvajanci v siloviti klasi strelke, davili otroke, poznali kruta posilstva, trpinčeli in obožali ujetje partizane, požigali domojke, skranili kulturne spomenike.

»Na Stajerskem se kaj takega no sme zgoditi!« se je pridružil Matija in zatrdljivo, da bo napel vse sile, da po svoji moči prepreči podobne grozote nemških krvnikov na Stajerskem.

Koplečega borca, klene postave, ki je nekje sam zase držal orožje. Njegov zamisljen obraz se mu je zdel zelo znan. Seveda! To je vendar sovačan Jože Vidic-Pepe. Matija si ga je izbral za prvega spremljevalca. In drugi? Pepe je predlagal črnolasega Maja, doma iz Ljubljane, ki je že del časa partizanil okoli Litije. V odrednu je bil znan kot drzen kurir in spreten diverzant.

V stabu odreda niso upovarjali Matijevo izbiro. Pepe in Maj sta z njim takoj odrinila na kurirsko pot.

Čezraj je bila pot črna, blatna in kamnitna. Jo je trojka urnih korakov ubirala čez gribe in doline proti Dolenskim Toplicam. Matija je oprežno vodil svoja tovariša. Sledil mu je Maj, oborožen z laško puško in pistolo, v začetniku pa je skornjal Pepe z mavzevko na raml.

Ko so kurirji zapustili dolino Mirne peči, je začel naletavati sneg. Potem je zapihal jug in vmes je začelo deževati. Pot je postajala spozkza; mastno blato se je nabiralo na obutvi. V mraku so bili fantje že posteno premočeni, toda nikjer se niso ustavili. Čezraj sta jih že in sneg nepriljetno hladila.

Uh, prekleto vreme in noč, so godrnjali kurirji. Ko so hiteeli proti Straži. Po hrbtu jim je polzela hladna deževnina, v čevljih jim je žmikala umazana brozga. Čezraj vsega pa je bila še noč tako temna, da niso videli pediti.

»Kaj sedaj? Bomo napadli? Ne! Naša naloga ni napadati sovražnika, se zapeljati v njim bo naša svoja prisotnost!« in sedjo v tihem tihanom: »višji ras!«. ki je vihrela krvav bliz nad našim ljudstvom.

Glej, tam na grškiu le Klemencija! Gospodinja Mleka in sin Franc! Zagata druga. Vsa zasopla vlečeta robdilca vžak na svojo stran. Kakor da bi jo hotela pretresti. Zing-zing, zing-zing... Je nepa žaga nien tenki glas pa je odmevala proti Brezju.

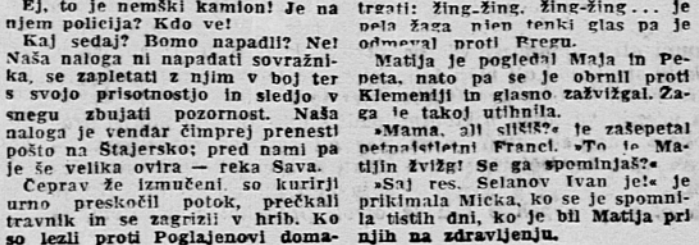
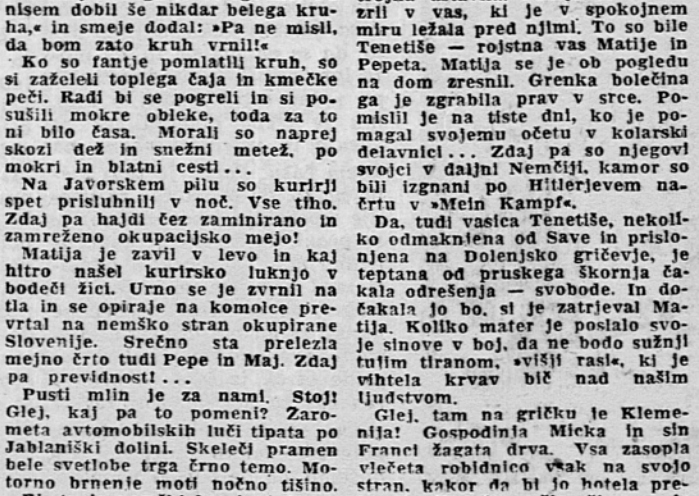
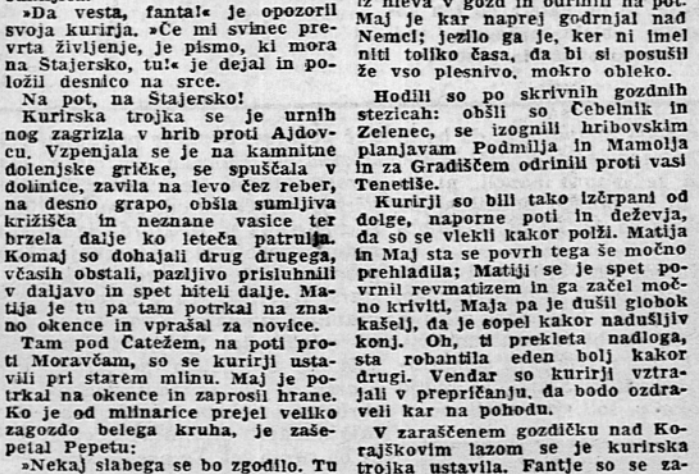
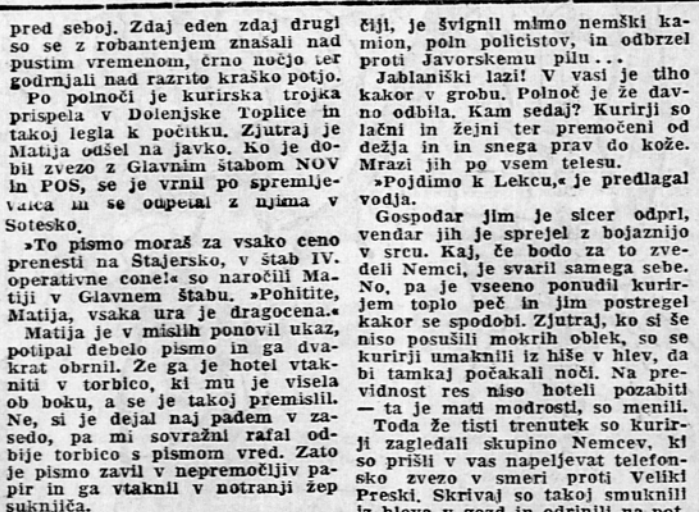
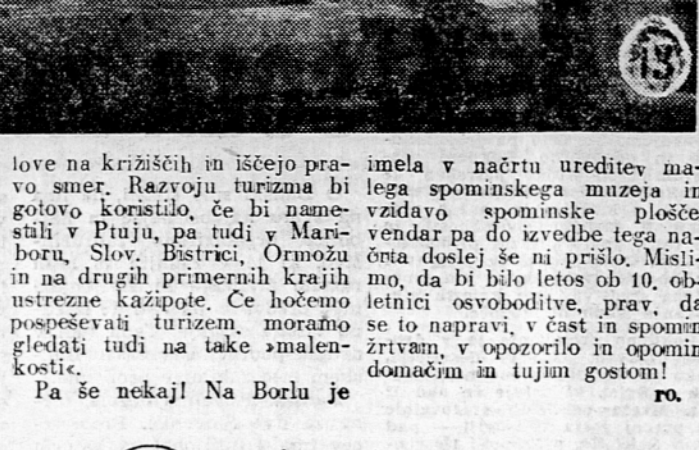
Matija je pogledal Maja in Pepeta, nato pa se je obrnil proti Klemenciji in glasno zahteval. Za ga je takoj utihnila.

»Mama, ali čitnik?« je zašepetal nezahvalni Franc. »To je Matija!«
»Saj res. Selanov Ivan je!« je prikliknil Pepeta. »Kaj je spominila tista ženi, ko je bil Matija pri njih na zdravljenju!«

»Kaj sedaj?«
»Saj res. Selanov Ivan je!« je prikliknil Pepeta. »Kaj je spominila tista ženi, ko je bil Matija pri njih na zdravljenju!«

»Kaj sedaj?«
»Saj res. Selanov Ivan je!« je prikliknil Pepeta. »Kaj je spominila tista ženi, ko je bil Matija pri njih na zdravljenju!«

»Kaj sedaj?«
»Saj res. Selanov Ivan je!« je prikliknil Pepeta. »Kaj je spominila tista ženi, ko je bil Matija pri njih na zdravljenju!«

301 dom in družino

Kaj je storjeno za mladino ki išče svoj poklic?

Lani je bil ustanovljen Zavod za proučevanje varnosti pri delu v nalogi proučevati in pomagati preprečevati nesreče v gospodarstvu. Po tega je bilo odločeno, da se vse delo v zvezi s poklicno, organizacijsko in psihološko delo v omenjenem zavodu.

Zavoda za proučevanje varnosti pri delu organiziral desetdesetletni posredovalnik za delo OLO in MLO. Naloga referentov za mladino bo pomagati staršem in mladini pri iskanju informacij o šolah in poklicih. Zato bo referenti potrebovali podatke o delovnih mestih v obrti, industriji in ostalih de-

svetov ne bo mogoče dobiti za dovolj velikega števila delovnih mest. Pri tem moramo poudariti še sledeče: Organizacija dajanja informacij o poklicnih in strokovnih šolah stopa s tem v novo fazo. Odslej bodo posredovalnice za delo, pri katerih bodo referenti namočeni, opravljali odgovorno, obenem pa tudi zelo težko nalogo, ki ji bodo kos le s pomočjo

dino pri posredovalnicah za delo pa seveda še ne smemo misliti, da so s tem postavljene tudi že poklicne svetovalnice. Referenti za mladino bodo pripravili vse potrebno, da bo čimprej ustanovljena poklicna svetovalnica. Tudi katerih ni mogoče odpreti prej, preden ni dovolj strokovno izobražen kader, ki se mora še posebej specializirati. Toda prav s tečajem za referente za mladino so bile postavljene osnove, brez katerih ni mogoče misliti na ustanovitve svetovalnic.

Do danes imamo v Jugoslaviji le tri poklicne svetovalnice v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, ki ne morejo zadostiti vsem potrebam. Vsako leto je v Sloveniji nad 20.000 mladine, ki dopolni 14. oz. 15. leto starosti in se odloča za razne poklice. Možnosti za vključitev so sicer precej velike. Mladina odhaja v različne vaješke poklice v obrt in industrijo, v šole s praktičnim poukom (industrijske, kmetijske, zdravstvene, gostinske itd.), ki jih je v Sloveniji okoli 10. Nekatere odločijo za tehniško srednjo šolo ali pa za srednje strokovne šole, tako ekonomске, zdravstvene, gradbene itd. Tudi teh je pri nas nad 20. Majhen del pa gre v višjo gimnazijo in pozneje na visoke in višje šole.

Cepprav imamo v Sloveniji velik poklicni šol in precej možnosti za vstop v razne poklice, gre vsako leto v strokovne šole, v ki kot vaječni in v višje gimnazije le okoli 9000 mladine. Mnogi ostajajo doma ali pa čakajo 16. leto starosti, da bodo stopili v delovno razmerje v proizvodnji. Praksa pa kaže, da mladina, a tudi mnogi starši se prav malo pozna poklice in poklicno šolstvo. Motivi za vstop v poklice so kal različni. Zato so potrebne nove svetovalnice in strokovno usposobljen kader, ki ne vszaga le mladine, temveč tudi pomoči starše, kakšne možnosti so pri nas in kje se mladi ljudje lahko zaposli.

Zavod za proučevanje varnosti pri delu je zato usmeril svoje delo v to, da bo pripravil nekaj osnovnih pripomočkov, s katerimi bi pomagal mladini in staršem do boljše poznavanja poklicnega šolstva in poklicev. Obenem si tudi prizadeva, da bi bile informacije, ki jih daje o strokovnih šolah, možnosti pridobivanja delovnih mest, zaposlitvi mladine in podobno, kar najboljše. Prav tako je skrb zavoda ustanavljanje novih poklicnih svetovalnic v Sloveniji in pripravu potrebnih strokovnih pripomočkov — knjig, aparatov, testov itd.

Za pripravo vsega tega je potrebno precej časa, kljub temu, da zavod natančno delo na izkušnja prve svetovalnice, ki je delovala še v stari Jugoslaviji, kakor tudi nekdanjega inštituta za psihologijo dela, ki je napravil korak dalje k proučevanju in organizaciji svobodnega dela za mladino po vseh pri nas.

Mladina in starši poklicne šole in poklice še premalo poznajo. Zato je zavod poskrbel za brošuro (izšla bo v prihodnjih dneh), ki bo vsebovala opis vseh strokovnih šol, njih in srednjih, kakor tudi višjih in visokih, s karvedbo najosnovnejših podatkov, ki jih želijo vedeti vsakdo, kdor se odloča za vstop v poklice. Iz tega, sicer skromnega dela, bo razvidno, da so pri nas velike možnosti za izbiro poklica, da pa nimamo sistematično zbranih podatkov. Brošura vsebuje tudi nekaj napovedi, kako izbrati poklice. Poseben del brošure vsebuje najosnovnejše podatke o približno 100 najbolj znanih poklicih. Del pa je posvečen tudi problematiki izbire poklica za dekleta, ki se v večjem številu javljajo za razne šole. Brošura bo priložna za razne starše, mladino in vzgojitelje ter jim bo dobro služila pri vsakdanjem delu.

Zavod je poskrbel tudi za lepo število predavanj v tej smeri. Toda to je le ena oblika dela, čeprav bodo morala biti predavanja organizirana v še večjem obsegu. V aprilu je Svet za zdravstvo in soc. politiko LRS s pomočjo

javnosti v gospodarstvu, kakor tudi želje mladine. Delo, ki ga bodo opravljali referenti za mladino, bo odgovorno in težko; brez sodelovanja in pomoči množičnih organizacij kakor tudi delavskih

vseh, ki skrbijo za vzgojo in izobrazbo mladine. Referenti za mladino bodo torej v svojem okoliščini, ki jih bodo najužje usmerjali mlade ljudi v poklice. S postavljeno referenta za mla-

drino pri posredovalnicah za delo pa seveda še ne smemo misliti, da so s tem postavljene tudi že poklicne svetovalnice. Referenti za mladino bodo pripravili vse potrebno, da bo čimprej ustanovljena poklicna svetovalnica. Tudi katerih ni mogoče odpreti prej, preden ni dovolj strokovno izobražen kader, ki se mora še posebej specializirati. Toda prav s tečajem za referente za mladino so bile postavljene osnove, brez katerih ni mogoče misliti na ustanovitve svetovalnic.

Prišel bo čas, ko bo tudi Neško pozabil na mravlje in si izbral svoj poklic

Prisiel bo čas, ko bo tudi Neško pozabil na mravlje in si izbral svoj poklic

Prisiel bo čas, ko bo tudi Neško pozabil na mravlje in si izbral svoj poklic

je mnogo zamudila in da bo to težko nadomestila. Hotela je, dabi se mnogo naučil, ni pa da bi se mnogo naučil ni pa skrbela za to, da bi se naučil učiti.

Katera mati si ne želi, da bi bil njen otrok vzoren učenec, da bi ga ne bilo treba siliti k učenju, da bi se sam rad učil, da bi bil pri učenju samostojen itd., itd.? Starši, ki imajo otroke v šoli, pa najsi bo v

več pogovov. Prvič je potrebna telesna in umska razvitost otroka, drugič je veselje do učenja odvisno od tega, ali se zna otrok učiti. Morda je ta zadnji pogov še najvažnejši, posebno zato, ker tega lahko starši izpolnijo, če z otrokom pravilno ravnajo. Kdor se je od mladih let učil učiti, mu šola ne bo delala preglavic. Starši, ki bi se radi znebili skrbi za otrokovo učenje, morajo navajati otroka na učenje že od prvih let. Še predšolskega otroku je treba od časa do časa naložiti kako majhno delo, da se navadi na to, da mora igrati včasih tudi odločiti. Ko pa začne otrok hoditi v šolo, mu je treba določiti čas za učenje in vztrajati vedno na istem času. Paziti je tudi treba na to, da otrok čas za učenje uporablja ekonomično, to se pravi, da se takrat koncentrirano uči. Tudi kratki odmori med učenjem so nujno potrebni, da se otrok preveč ne utruji in da mu učenje ne postane prenaporno. Takoj, ko pride otrok iz šole, ni primeren čas za učenje. Najprej se mora otrok malo oddahniti, potem se lahko zopet uči. Če hočemo, da bo učenje uspešno, mora imeti otrok pri učenju tudi mir. Ni pametno siliti otroka k učenju v prostoru, kjer se drugi razgovarjajo, kjer igra radio, kjer se nekdo vadi klavir in kjer mlajši bratce ali sestra razgrajata. — Mati in oče naj otroka pri učenju čim manj motita. Ko je otrok prenehal z učenjem, je

ŠOLA ZA STARŠE

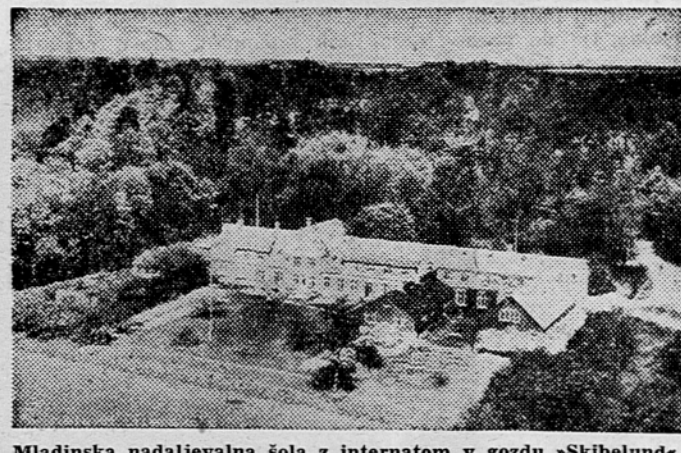
„Pst...“ Matiček se uči!

Pred petimi leti je Matiček prvič sedel v šolsko klopi. Več kot šest let je preživel brez vsakih dolžnosti. Mamica mu je priznala, da vsem, češ, saj bo moral še tako prekmalu spoznati skrb in dolžnosti, naj ima vsaj nekaj popolnoma brezskrbnih let. Mamica ima seveda Matička zelo rada in se ji je zdelo, da s tem izraža svojo ljubezen, če ga pušča nemoteno v igri ves dan, če mu nikoli ne naloži nobenega opravila, če nikoli ne zahteva, da se odpove svoji želji po igranju na ljubo izpopolnitve kakšne majhne dolžnosti. Kljub mamini želji, obvarovati ga čimdalje brez dolžnosti in skrbi, pa je le moral opratiti šolsko torbico in sestri v šolsko klopi. V začetku se niso pokazale kakšne posebne težave. Prva leta osnovne šole so bila še precej podobna igranju in zdelo se mu je kar zabavna igra s svinčnikom in črkami iz lepenske ter ponavljanje v zboru i - i - i - vlak hitje. Ko pa je bilo te igre vedno manj in manj in ko se je začelo v tretjem razredu že pravo učenje z nalogami in domačimi

Matiček počasi naučil učiti in odmerjati svoj čas učenju in zabavam. Ne samo, da tega še v četrtem razredu osnovne šole ni znal, ampak učenje mu je postajalo vedno bolj neprijetno in odvratno, ker ga je mati silila učiti zdaj ob tem zdaj ob drugem času, enkrat z objublami in prošnjami, drugič s pretirano strogostjo. Včasih mu je celo dovolila, da je tik preden je moral v šolo,

je mnogo zamudila in da bo to težko nadomestila. Hotela je, dabi se mnogo naučil, ni pa da bi se mnogo naučil ni pa skrbela za to, da bi se naučil učiti. Katera mati si ne želi, da bi bil njen otrok vzoren učenec, da bi ga ne bilo treba siliti k učenju, da bi se sam rad učil, da bi bil pri učenju samostojen itd., itd.? Starši, ki imajo otroke v šoli, pa najsi bo v več pogovov. Prvič je potrebna telesna in umska razvitost otroka, drugič je veselje do učenja odvisno od tega, ali se zna otrok učiti. Morda je ta zadnji pogov še najvažnejši, posebno zato, ker tega lahko starši izpolnijo, če z otrokom pravilno ravnajo. Kdor se je od mladih let učil učiti, mu šola ne bo delala preglavic. Starši, ki bi se radi znebili skrbi za otrokovo učenje, morajo navajati otroka na učenje že od prvih let. Še predšolskega otroku je treba od časa do časa naložiti kako majhno delo, da se navadi na to, da mora igrati včasih tudi odločiti. Ko pa začne otrok hoditi v šolo, mu je treba določiti čas za učenje in vztrajati vedno na istem času. Paziti je tudi treba na to, da otrok čas za učenje uporablja ekonomično, to se pravi, da se takrat koncentrirano uči. Tudi kratki odmori med učenjem so nujno potrebni, da se otrok preveč ne utruji in da mu učenje ne postane prenaporno. Takoj, ko pride otrok iz šole, ni primeren čas za učenje. Najprej se mora otrok malo oddahniti, potem se lahko zopet uči. Če hočemo, da bo učenje uspešno, mora imeti otrok pri učenju tudi mir. Ni pametno siliti otroka k učenju v prostoru, kjer se drugi razgovarjajo, kjer igra radio, kjer se nekdo vadi klavir in kjer mlajši bratce ali sestra razgrajata. — Mati in oče naj otroka pri učenju čim manj motita. Ko je otrok prenehal z učenjem, je

na vsaki strani polja, kjer imaš 15 desnih pentelj, in sicer dodaš pred 13. penteljami eno penteljo tako, da iz prve desne napleteš 1 desno in iz spodnje nitke še eno zasukan desno, na koncu 15. pentlje isto ponoviš. Naraščaj na vsakih 4 cm 6 x. Ko imaš vse naraščanje gotovo imaš 336 pentelje. Če te pentlje pleteš brez naraščanja do dolžine krila 72 cm, nakar pleteš za spodnji rob krila še 1 vrsto samih desnih pentelj, eno vrsto samih levih pentelj. To ponoviš 2 x. Ko je krilo gotovo, ga narabalo snameš s pletilke, pletičaš in vdenesh v zgornji rob krila elastiko. Martina

Mladinska nadaljevalna šola z internatom v gozdu »Skibelund«

Staršem in vzgojiteljem

V Ljubljani je odprta vzgojna posvetovalnica. Stranke sprejema v dopoldanskih urah v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 12. ure in v popoldanskih urah v sredo in petek od 14. do 18. ure. Prostor za vzgojne posvetovalnice so v Koblarjevi ulici 34 (grad Kodeljevo). Poslužite se vzgojne posvetovalnice v težavah s svojimi otroki!

ŠOLA ZA ŽIVLJENJE Nekaj vtisov iz Danske

O Danski smo slišali, da ima na svetu najboljše in najboljše organizirano združništvo, ki je v zadnjih 70 letih razvilo življenje in življenjski nivo predvsem na vasi do izredno visoke stopnje. Toda tudi v drugih področjih srečaš na Danskem zelo zanimive probleme. Danska ni velika dežela, točnega pa dve Sloveniji. Prebivalcev ima 4 milijone, od katerih živi 1 milijon v glavnem mestu Kopenhagenu. V drugem največjem mestu Aarhusu pa 150 tisoč prebivalcev. To mesto je tudi drugače zelo podobno Ljubljani. V kmetijstvu, ki je na Danskem izredno visoko razvito, je zaposleno le 21% ljudi. Danska ima ravno, rahlo valovito površino z najvišjim vrhom 218 m nad morjem. Prav zaradi tega nima rek s padcem in uvaža električno energijo iz Švedske. Tudi ostalega priradnega bogastva nima in mora uvažati železo, premog za indu-

strijo in kurjavo ter les, surovine za tekstil, papir itd. Kljub temu pa je gospodarsko aktivni in nima brezposelnosti, življenjska raven pa je na vasi in v mestu na visoki stopnji. Aktivna pa je Danska v kmetijstvu. Dve tretjini izvoza tvorijo živinorejski proizvodi, in sicer visokokakovostni bekon, maslo, sir, jaja, živo in zaklano govedo itd. Poleg kmetijskih pridelkov izvažajo Danci tudi industrijske in obrtne proizvode, od katerih so najbolj znani parniki različne izdelave, za katere pa prav tako uvažajo les in kovine. Vzrok, da je Danska kljub razmeroma slabim prirodnim pogojem gospodarsko aktivna in živijo ljudje v blagostanju, je delno v zemljepisnem položaju, ker sta Anglija in Nemčija kupca za kmetijske pridelke, a tudi zgodovinska preteklost — to je tisočletna samostojnost danske države, ki je predpogoj za nemoten razvoj. Vendar pa ta dva činitelja ne bi sama uspela pri graditvi tega visoko in solidno urejenega gospodarstva ter v konkurenco z drugimi državami na svetovnem tržišču, ako ne bi pri tem sodelovali izredno marljivo ljudje in sposobnost organiziranja združnih podjetij tako, da so na svetovnem tržišču brez konkurence v pogledu kakovosti nekaterih kmetijskih

pridelkov, kot je na primer to dansko maslo ali pa bekon (prašiči z določeno debelino slanine). Gospodarstveniki in združniki v svojih analizah razvoja ugotavljajo, da tako visoke kakovosti ne bi mogli nikdar doseči samo z združništvom brez vzporednega izobraževanja proizvajalcev. Visoko izobražen delovni človek na vasi in v industriji je izrazita in pozitivna danska specifičnost. Država in razne organizacije posvečajo izobraževanju ljudi veliko pozornost. Uspehi upoštevanja in razvoja človeka kot najvažnejšega faktorja v proizvodnji so dali na Danskem odlične rezultate. Sistem njihovega šolanja je že star. Osnovno šolstvo je bilo precej razvito že ob koncu 13. stoletja. Leta 1814 pa so uzakonili obvezno osnovnošolsko izobraževanje od 7. do 14. leta starosti. Njihove osemletke, ki se sedaj razvijajo v obvezno šolo do 15. leta starosti, imajo sodobno moderno urejene zgradbe v središčih občin. Teh je 1300 vsakih in 87 mestnih ter ena občina v glavnem mestu. V mestnih občinah je po več osnovnih šol. Značilnost pouka je ta, da je program in ureditev šol popolnoma enaka na vasi in v mestu. (Nadaljevanje sledi)

ZA KOPANJE

Morda se bo katera od teh kopalnih oblek prilagala tudi vašemu okusu in postavi

PLETENO KRILO

Pleteno krilo je bila že dolgo časa želja marsikatere bralke. Tako krilo je zelo lepo in praktično. Pleteno je iz volne, zato se ne mečka in ni težko ter se životo lepo prilaga. Pri športu in v poklicu nam ravno te prednosti takega krila zelo ugažajo. Za pleteno krilo potrebujesh lepo, ne predebelo volno, v našem primeru cca 0,5 kg, okroglo pletilko, da ne boš imela pri krilu šive in jo boš lahko nosila na vse strani. Popis odgovarja za širino čez boka 100 cm in dolžino krila 72 cm. Če imaš volno, katere 20 pentelj meri 6 cm, nasunaj za pas 252 pentelj. Pletiš same desne 12 vrst, t. j. približno 2,5 cm. Nato 1 vrsto samih levih in zopet 12 vrst samih desnih pentelj. Ob levi vrsti na koncu, ko končaš pletenje zasukaš ta rob na notranjo stran in prišiješ ter vdenesh elastiko za pas. Ko

imaš rob gotov, pletiš naprej v sledečem vzorcu: Prva vrsta: 15 desnih, 3 leve, nato 3 x menjaše 3 desne pentelje in 3 leve pentelje, to vse 1 x ponovi, sedaj zopet 15 desnih, 3 leve pentelje in 6 x menjaše 3 desne in 3 leve pentelje. Sedaj pa še enkrat vse skupaj ponovi. Drugo vrsto in vse ostale vrste pleteš kot ti kaže vzorec, ki si ga je napletla. Pri dolžini krila — od roba merjeno 6 cm — začneš z naraščanjem. Naraščaj

NA POSLAVI DESETLETNICE TELESNE VZGOJE V BEOGRADU

Telesna vzgoja ljudstva je tehtno družbeno delo

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Rodoljub Colaković je v tehtnih izjavah razčlenil vse obsevnostne probleme v naši telesno-vzgojni dejavnosti

Pred dnevi je bila v Domu jugoslovske ljudske armade v Beogradu slavna konferenca v počastitev proslave desetletnice telesne vzgoje v Jugoslaviji.

Predsednik Zvezne športne organizacije Rodoljub Colaković je pozdravil goste med njimi podpredsednika izvršnega sveta Rodoljuba Colakovića, generalnega sekretarja zveznega izvršnega sveta Veljka Žekovića, predsednika odbora za prosveto zvezne ljudske skupščine Veljka Vlahovića, delegate republikanskih športnih zvez, množičnih organizacij, aktivne športnike in ostale.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Rodoljub Colaković je dejal tako:

Rodoljub Colaković

Pred desetletni leti, prav v teh dneh je bil na pobudo Centralnega komiteja SKOJ, ki mu je stal ob strani centralni komitej naš Partije, sestane telesno-vzgojnih aktivnosti, ki so reševali probleme obsevnosti telesno-vzgojne dejavnosti v osvobodjeni državi. Na tem sestanku je bil ustanovljen Inicijativni odbor Fizikulture zveze Jugoslavije.

Da dogodek je močno vplival na razvoj telesno-vzgojnega gibanja v naši državi, ki je začelo z delom v novembra, generalnega sekretarja zveznega izvršnega sveta Veljka Žekovića, predsednika odbora za prosveto zvezne ljudske skupščine Veljka Vlahovića, delegate republikanskih športnih zvez, množičnih organizacij, aktivne športnike in ostale.

Podvojeno število članov

Ce se danes ozremo na minulo deset let in na rezultate, dosežene v telesno-vzgojnem gibanju, lahko ugotovimo pomembne uspehe. Na tej slavni strani je bil hotel utrditi se številniki, v zvezi s tem pa bi jih navedel nekaj.

Število članov raznih predvojni telesno-vzgojnih organizacij je znašalo približno 470.000. To število se je lani podvojilo. Število športnih naprav je doseglo pred vojni okoli 2200, danes pa jih imamo že okoli 6000. Kadar je beseda o objektih, je treba vedeti, da smo jih nepredvidljivo povečali zaradi ustanovitve mnogih novih športnih objektov, namenjenih telesni vzgoji uporabljali v druge

Članov

namene. Glede na vse to majhno število, pomeni ta porast velik uspeh.

To, kar daje poudarka našim uspehom pa je, da so zdaj vznikale na tem terenu mnoge športne discipline, ki jih pred vojno ni bilo. V mnogih športnih disciplinah smo pokazali boljše rezultate kakor pred vojno, tako da smo lahko uspeli pripravi štiri mladi ljudje mednarodnih srečanj, naše ljudske oblasti, ki je dala značajna sredstva za razvoj telesne kulture. S temi ugotovitvami smo lahko zadovoljni.

Združitev

Pojem združitev v našem pojmovnem športnem življenju ni neznan. Z združevanjem klubov in društev smo v letih prvega iskanja prave poti po vojni iskali v našem športu rešiti marsikateri problem: finance, športne naprave, teoretične vprašanja, največkrat pa smo zlasti v nogometu skušali s pomočjo združitve ustvariti takoljubno kvalitetna moštva, ki naj bi v državnem in mednarodnem merilu reševali čast slovenskega športa. Izkušnje so nam dokazale, da fizičarski zaradi ustanovitve vrhunskih moštvenih niso nikoli prinesle dobrih rezultatov, nasprotno, združitev — prisiljene in nepriljubljene — so v glavnem rodile le slabe sadove, neveljavne, mrzljive, povzročile suhe, bakške tendence itd. Malo je bilo takrat fuzij, ki bi bile res upravičene in ki bi služile čistemu športu in prid.

Nekaj časa teh oblik reševanja napak v našem športu ni bilo. Doživeli smo celo nekaj pravih upravičenih združitve. Združili so se manjši klubovi v manjšem kraju ne zato, da bi ustvarili vrhunsko moštvo, temveč zato, da na svojem področju ni bil cepil sil, da bi si zagotovili upravne in druge stroške.

Pred kratkim pa je bilo zopet slišati o takem poizkusu oz. ponudbi. Največje mariborsko društvo, celo eno največjih v vsej državi, je ponudilo združitev drugih pravih tako močnemu društvu. Vzrok? Nasteli so jih več. Težko finančno stanje in podobno, predvsem pa bi Maribor tako dobil kvalitetno nogometno moštvo.

Razlogi s širšega športnega stališča niso bili utemeljeni. Vodni in moštvo v klubu so spoznali, da na tak način problema ne bi rešili in do združitev najbrž ne bo prišlo. Ni več naš namen razmišljati samo o tem, dokler imamo primeru, izkoristiti želimo primer za opozorilo vsem tistim, ki si s športu Slovenije tudi skušajo reševati podobna vprašanja in ki bi zlasti reševanje vprašanja kvalitete našega športa, v razvoju vrhunskih moštvenih ne gleda na to, ali taka združitev koristi temeljnemu interesu pravega novega, etičnega športa ali ne. Opozorilo je zlasti potrebno zato, ker ta bolezen našega športa, ki je domovini, temveč se širi k nam iz nekaterih takoljubnih večjih športnih središč v drugih republikah, in je zato hujši proti njej toliko težji.

Največ zanimanja je bilo za nov način plavanja, imenovan »delina«, s katerim so se naši strokovnjaki seznanili šele pred kratkim leto. O tehniki in treninjsko delina je predaval plavalni trener iz Zrenjanina Stipe Mihajlovič. Ante Senjanović (Split) je pripravil študijo o metodiki plavanja, Andro Beusan (Zagreb) pa o plavalni šoli za pionirje.

Udeleženci posveta plavalnih strokovnjakov so zahajali tudi v obsevnostni zvezi plavalnih klubov, kjer so prisostvovali praktičnim demonstracijam sodobnega plavalnega treniranja. O nedavnem posvetu plavalnih trenerjev na Dunaju je poročal Ante Boje. Povečal je, da so se iz neznanosti pohvalno izražali o demonstracijah naših strokovnjakov Senjanovića in Grkinića.

Športni inštitut Zvezne športne organizacije je oskrbel nekaj krakih počutnih in filmov, posnetih v sliškem zveznem plavalnem centru, ki so jih ob tej priložnosti predvajali. Posveta v Beogradu sta se udeležila od Slovencev tovariš prof. Ulaga za Inštitut za telesno vzgojo in Mijaja Prešeren za plavalno sekcijo ZSK Ljubljana.

Konservativni odnos do telesne vzgoje

Sodim, da nam v teh desetih letih ni uspelo premagati konservativnega odnosa do telesne vzgoje. To je naša največja slabost. Zame je telesna vzgoja naroda tehtno družbeno delo, ki ga ne smemo podcenjevati. Kako bomo s telesno vzgojo prodrli v širino, med širino ljudske množice, od tega odvisno mnogih stvari v naši državi.

Telesna vzgoja je, če hočete, pomemben členitelj za razvoj ljudske osebnosti, ker je pogoj za ti-

vest najširših ljudskih množic. In pri tem ne gre samo za široke ljudske množice, marveč tudi za mnoge odgovorne tovariše.

S telesno vzgojo je treba začeti že v kolli samli. Pri nas prevladuje že zmerom napačno mnenje, da je to brezpomemben predmet in ni važno, če se v njem doseže takšen ali drugačen uspeh. Večkrat se slišno okoli vprašanja, ali naj bo ena ali dve uri tedensko telesne vzgoje in ali bo zaradi tega program preobilen ter podobno, pri vsem tem pa pozabljamo na bistvo stvari. Mnogi ne čutijo, da je telesna vzgoja neogiben pogoj za zdrave učenec in za njihov celoten razvoj.

Kakšna naj je telesna vzgoja v šolah, je večkrat odvisno od razumevanja direktorjev oziroma učiteljskega zbora, ki, žal, večkrat ne kažejo pravega razumevanja. Pogostni so izgovori, da nimajo dovolj prostorov. To drži, toda le v določenem obsegu. Res je, da v nobenih naših šolah — osnovnih, srednjih in drugih — nimamo prostorov in naprav za vadbo. Vendar so pri vseh osnovnih šolah — ali vsaj pri 90 odstotkih — travniki ali dvorišča, kjer se v določenih letnih sezonah lahko ukvarjati s telesno vzgojo. Če je v urejenih prostorov, v katerih bi se vsa mlada lahko že od prvega razreda dalje vsak dan posvetila telesni vzgoji.

Sodim, da naši pedagogi podcenjujejo pomembnost telesne vzgoje ne samo glede na zdravje, temveč tudi v vidiku vzgoje človeka nasploh. Vprav oni niso dovolj aktivni, ne razmišljajo o tem problemu tako, kakor je treba, in ne vidijo vsilne potrebe, da se z gojenjem telesne vzgoje upirajo določene navade, ki vplivajo na vzgojo volje, vztrajnosti, določenih moralnih kakovosti, ki so neogibne za človeka vsake družbene skupnosti, a prav gozbo socialistične.

Ce bi naši pedagogi — pri tem bi dodal, da velja enako za zdravnike — pogledali nekoliko širše in globlje razne statistike, ki prikazujejo zdravje naše šolske mladine, bi jim že sama človeška zavest priložila, da bi ta problem gledali drugače.

Niza raznih problemov, s katerimi se ukvarjajo naši pedagogi po šolah, bi polagoma ne bilo več pri razvoju telesne kulture. Razen tega bi mladinata naša svojih prihodnih razredov, kar bi obsegalo vse naše mlade, vključno in jo odražalo od kvarnih zabav, od tistega, kar je po mojem mnenju danes izvor raznih škodljivih pojavov pri določenem delu naše mladine.

vladujejo negativni pojavi, ki se kažejo pri mladini, zlasti v določenih starostih.

In ne samo to, pedagog ne sme pozabljati dejstva, da telesna vzgoja ni izključna skrb gimnazijskega direktorja, ki mora vsaj delno biti težiščna za odhodom v inozemstvo, da ni izključna skrb telesno-vzgojnega učitelja, ki se s tem ukvarja, temveč nasprotno, treba se je zavedati, da mora biti telesna vzgoja skupna skrb vseh sil, ki delujejo v šoli.

Mi vsi se veselimo svojih uspehov, doseženih v teh desetih letih. Veseli nas in želimo našim športnikom tudi v prihodnje, da dosežejo še boljše uspehe v vseh središčih doma in v tujini. To vsekakor služi ugledu naše države. Vendar mislim, da bi nam dirka samo za temi rezultati, hkrati pa zanemarjali telesno vzgojo širokih ljudskih množic. Preprečilo nadaljnji razvoj v tej smeri, ki to sam najbolj veselje, ker ste aktivisti, ki se ukvarjate s tem problemom.

Sodim, da je glavna naloga ne samo vodstva »Partizana«, temveč tudi drugih družbenih ter političnih organizacij, da skrbijo za množični šport, tako da nam bodo številni člani »Partizana« izvirna sila za razne športe, da »Partizan« daleč najbogatejši izvor ljudi za posamezne vrste športa, ki bo lahko nadaljeval do raznih zasnovanih stvari za doseganje lepših uspehov na mednarodnih športnih srečanjih. Mislim, da bomo doživeli krizo, če ne bo naša telesno-vzgojna gibanje usmer-

jeno v širino in če naše telesno-vzgojne organizacije ne bodo postale množične.

S tem v zvezi bi dejal še nekaj o pomenu naših tekmovalnih inozemskih klubov. Zdi se mi, da mnogi naši klubi težijo za inozemstvom v inozemstvo za vsako ceno, ne glede na to, da so včasih take turne znanje pomembnejše. Mi se moramo proti temu boriti. Nikakor ne gre, da bi šel ta ali oni za vsako ceno kamorkoli, posebno pa ne v pogojih, ki so poniževalni, ker to ne služi ugledu športa. Mislim, da se bodo vsi pravi športniki strinjali s mojimi besedami, če rečem, da ne bomo nikomur dovolili igrati se v inozemstvo naše države. Noben izgovori v take namene ne bodo obveljali.

Jaz sem tukaj našel nekoliko stvari, za katere sodim, da slabijo našo telesno-vzgojno gibanje.

Na pobudo določenih tovarišev bomo predložili, da se pri federaciji ustanovi svet ali komisija za telesno vzgojo, se pravi, tak organ, ki bo, če drugega ne, nekoliko pomagal pri uvajanju raznih zakonskih predpisov in že bolj skrbel za izobražbo telesno-vzgojnih kadrov.

V republikah so že taki organi, moramo le še razmisлити, kakšne funkcije naj bi imeli. Take organe je treba ustanoviti tudi v središčih in komunah, tako da bi lahko čim bolj razširili in pomagal predvsem materialnemu razvoju našega telesno-vzgojnega gibanja. Zdi se mi, da bi morale temu vprašanju posvetiti večjo

pozornost tudi naše gospodarske organizacije in podjetja. Jaz, na primer, smatram, da naj industrijska komora nekoliko premisli, kako je s telovadbo v naših tovarnah. Podobna akcija za razvoj športa bi morala priti tudi od sindikatov in Socialistične zveze.

Za razvoj telesne vzgoje morajo biti zainteresirani tudi državni organi in družbene organizacije. Dajanje materialnih sredstev ni odvisno samo od naše želje. Mi smo dali dosti sredstev, pa tudi naporov za razvoj telesne vzgoje, vendar je še premalo. Toda to ni bilo odvisno od dobre volje in želje, pač pa od naših možnosti, ki jih prihodnje bomo težili za tem, da damo še več. Toda jaz bi poudaril še nekaj bistvenega: kar naša skupnost lahko da, moramo pametno uporabiti, vendar pa s sredstva ne smemo biti upravičena v namenu, ki niso neogibno potrebni.

Na koncu želim, da mi vsi, ki sodelujemo pri tem poslu, ohranimo naše amaterje s področja telesne vzgoje, da se tudi vnaprejšnje bore za svoje preživetje, da se bore proti raznim težkočam in proti nerazumevanju mnogih ljudi do dela, ki ga opravljajo fizikulture in večkrat v zelo škrovnih prostorih. Toda ti si niso dali odvzeti veselja zaradi tega, ker nimajo drugega doma, temveč iščejo kakršnokoli možnost, da bi kar najbolje razvili in izboljšali telesno vzgojo našega naroda.

Nekaj misli o telesni vzgoji in športu

Pojem šport si predstavljajo nekateri dobro vzgojo, drugi slabo; prvi vidijo v njem zdrav način razvedrila, drugi pretirano tekmovitost itd. Zato si ogledimo danes nekoliko definicij oziroma zaokroženih misli znanih mož ob športu.

V svoji razpravi o filozofiji športa je zapisal univerzitetni profesor dr. E. Nash (New York) takole: »Šport lahko pojmuemo kot udeleževanje v prostem času, ki si ga vsak posameznik izbere in goji v veselja in ljubezni glede na koristi.«

Dr. H. E. Carl Diem, rektor športne visoke šole v Kšnu pa je napisal povsem preprosto: »Bistvo športa je v radostnem telesnem udeleževanju v svobodni naravi.«

Ko so pred leti razpisali dr. Diemu plaketo kot nagrado tistemu, ki bo napisal najustrenejšo definicijo o bistvu športa, so jo priznali dr. Karlu Baumannu. Nekoliko obsejna je njegova

stika, kakršno gojijo na pr. Svedu in Danici. Znameniti danski strokovnjak Knudsen odgovarja takole: »Gimnastika je oblikovano delo brez zahtev glede storičnosti.« Ostroumni Carl Diem pa k takemu pojmovanju gimnastike takaj po pomini, da mora predstavljati zadovoljive telesne vzgoje, če ne gre za telesno naprežanje, kakršno prihaja v poštev na tekmah.

Dr. Hans Sippel je dolgo leta raziskoval vpliv telesnih vaj na telesno utrujenost. Je udeleževanje človeka kot psihofizičnega bitja, ki izvira iz nestrane potrebe, stopnjujejo z izvajanjem telesnih vaj, da se na razviljo in ohranijo telesne sile.«

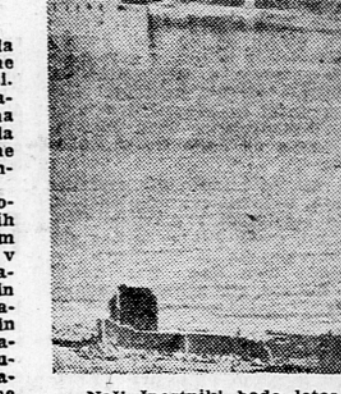
V naslednjem je nekaj misli, vrednih, da jih naši športniki preberejo in o njih razmislijo: »Šport je telesna utrujenost, je škodljiva za razvoj duha, umska utrujenost pa razvoj telesne (Aristotel).«

»Potrebno je, da so otroci in mladeniči deležni vzgoje in pouka v svojem okolju, in da se v letih, ko nastaja in se krepijo, brigajo zlasti za telo.« (Platon).

»Potrebno je, da otroci skalejo, tečejo in kričijo, kadar želijo. Njihovo gibanje je potreba njihove konstitucije, ki teži za tem, da se okrepiti.« (Rousseau).

»Šah šport lahko premagamo samo s boljšim.« (C. Diem).

To bi bilo nekaj misli, ki z različnih strani in po svoje osvetljujejo vzgojno problematiko športa. O našem pojmovanju nalogo telesne vzgoje in športa pa še prihodnji kaj.

Naši športniki bodo letos letovali v Strunjanu. Zveza športov Slovenije je našla in pripravila v ta namen prostore v enem izmed najlepših krajev slovenske obale. To je storila tudi zaradi tega, da bodo športniki in športne ekipe, ki bodo na oddihu v teh krajih, počutili v razširili športno življenje v Slovenskem Primorju. Vsa športna Slovenija, Ljubljana, Likovčarjeva ul. 12.

Naši športniki bodo letos letovali v Strunjanu. Zveza športov Slovenije je našla in pripravila v ta namen prostore v enem izmed najlepših krajev slovenske obale. To je storila tudi zaradi tega, da bodo športniki in športne ekipe, ki bodo na oddihu v teh krajih, počutili v razširili športno življenje v Slovenskem Primorju. Vsa športna Slovenija, Ljubljana, Likovčarjeva ul. 12.

Naši športniki bodo letos letovali v Strunjanu. Zveza športov Slovenije je našla in pripravila v ta namen prostore v enem izmed najlepših krajev slovenske obale. To je storila tudi zaradi tega, da bodo športniki in športne ekipe, ki bodo na oddihu v teh krajih, počutili v razširili športno življenje v Slovenskem Primorju. Vsa športna Slovenija, Ljubljana, Likovčarjeva ul. 12.

Telesno vzgojo delavcem!

V nadaljevanju bi rekel nekaj o telesni vzgoji delavcev, ki je po mojem preudarku pri nas priložnost za zaposlene. Tovariši, ki ne poznajo ta problem in ga ne upoštevajo, se mi delajo, naj gre v organizacijah — na športne zdravniške. V mislih sem imel naše zdravniške nasploh in kaj bi to moral storiti oni, da bi tako polnoma in celovito telesno vzgojo prodrli v širino, med širino ljudske množice. Naši zdravniki se ne morejo pritoževati, da nimajo posla, boriti se morajo s tuberkulozo in drugimi boleznimi, toda redkokdaj v svoji praksi dajo starejšim nasveti, da se ukvarjajo s telesno vzgojo, telovadbo, naj gre v »Partizana«, da se telesno okrepijo. Mislim, da bi zdravniki, pa tudi kot organizacija, s tem napravili ogromne usluge naši skupnosti in da bi tako najbolje opravili svoje plemenito funkcijo čuvarja ljudskega zdravja.

Nedvomno je, da je v našem telesno-vzgojnem gibanju določeno število aktivnih pedagogov, ven-

dar mislim, da je to malo in da se morajo s problemom telesne vzgoje ukvarjati vsi naši učitelji. Vprav gotovo bo potrebno, da nam v tej zadevi pomagajo naši organizatorji — na športne zdravniške. V mislih sem imel naše zdravniške nasploh in kaj bi to moral storiti oni, da bi tako polnoma in celovito telesno vzgojo prodrli v širino, med širino ljudske množice. Naši zdravniki se ne morejo pritoževati, da nimajo posla, boriti se morajo s tuberkulozo in drugimi boleznimi, toda redkokdaj v svoji praksi dajo starejšim nasveti, da se ukvarjajo s telesno vzgojo, telovadbo, naj gre v »Partizana«, da se telesno okrepijo. Mislim, da bi zdravniki, pa tudi kot organizacija, s tem napravili ogromne usluge naši skupnosti in da bi tako najbolje opravili svoje plemenito funkcijo čuvarja ljudskega zdravja.

Nedvomno je, da je v našem telesno-vzgojnem gibanju določeno število aktivnih pedagogov, ven-

Obvestila športnih organizacij

NOGOMET

Komisija za pritožbe Nogometne zveze Slovenije je na svoji seji 7. maja 1955 sprejela naslednje odločbe:

1. Zavrne se pritožba NK Izole v zvezi s prvostopno odločbo Komisije za tekmovalne Nogometne zveze Slovenije, s katero je bila razveljavljena tekma, ki je bila odigrana 10. aprila 1955 med NK Izola in ZNK (Novi Gorci). Tekma je bila razveljavljena zaradi nepravilne sodiške sodiške Nogometne zveze Slovenije.

2. Ugodeno je bilo pritožbi NK Aurore v zvezi s prvostopno odločbo Komisije za tekmovalne Nogometne zveze Slovenije, s katero je bila razveljavljena tekma med NK Branikom in NK Aurore, ki je bila odigrana 10. aprila 1955. Tekma je verifikirana z doseženim rezultatom 6:1.

3. Zavrne se pritožba ZNK Nove Gorice v zvezi s kaznovanjem igralca France Bejtovića zaradi nezakonitega vstopa na igrišče, ki je bil izreko Disciplinsko sodišče Nogometne zveze Slovenije.

4. Zavrne se pritožba NK Izole v zvezi s kaznovanjem igralca Nikole Tomljanovića. Potrdi se kazen in je izreko Disciplinsko sodišče Nogometne zveze Slovenije.

Komisija za tekmovalne je na svoji 3. redni seji za tekme slovenske lige določila takole: 15. maja 1955

ZAHODNA SLOVENSKA LIGA:

Grafičar: Izola, igrišče Grafičarja ob 14. 30, službujoči Kremžar (Slaniči), sdi Mikluš, Triglav: Branki, igrišče Triglava ob 15. 30, službujoči Naglič (Konik), sdi Grošelj (Goli), Slovian: Postojna, igrišče Sloviana ob 16. službujoči Pirkovič (Lazar), sdi Sušnik, Nova Gorica: Krim, igrišče Nove Gorice, ob 16. službujoči Pilej (Macoratti) sdi Jančič, mejna Logar Viktor, Radonci, Aurore: Piran, igrišče Aurore ob 16. službujoči Zivec (Prjor), sdi Fajon, mejna Zajc Rado, Lowko Konrad.

ZVODNA LIGA:

Bobota: Aluminij, igrišče Bobote ob 15. službujoči Kerčmar

ROKOBORBA

VSEM SESTAVNIH ORGANIZACIJAM

Težkoletski zveza Slovenije razpisuje prvenstvo seniorjev v rokoborbi grško-rimsko sloga. Prvenstvo Slovenije bo 4. junija v Ljubljani. Pravico izdajanja odločbe imajo vse organizacije, ki so zadrževale pregledani in imajo potrdila o bojem. Prvenstvo bo v vseh osem kategorijah v smislu tehničnih pravil. Prvo, drugo in tretje plasirani tekmovalci vseh kategorij bodo prejeti kolone oziroma diplome. — Finančni pogoji: vsaka ekipa plača sama stroške potovanja v Ljubljano, prireditev pa vse stroške prehrane in prenočitve.

Sodniški zbor za to prvenstvo določa Težkoletski zveza Slovenije.

Prijave je treba poslati najkasneje do 20. t. m. na naslov: Težkoletski zveza Slovenije, Ljubljana, Likovčarjeva ul. 12.

ATLETIKA

V nedeljo, 15. t. m., ob 9. b. na stadionu v Šiški I. kole ekipnega prvenstva LRS v atletiki za mlajše mladince. Organizator Ljubljana vabi na to prireditev vse novince, ki imajo veselje do atletike.

POSVETA ŠPORTNEGA ODBORA ZJS

Za sistematično športno vzgojo študentov

Pred dnevi je bilo v Beogradu posvetovanje športnega odbora Zveze študentov Jugoslavije. Soglasno je bilo ugotovljeno, da je študentska športna dejavnost v svojem razvoju naredila velik korak naprej. Ta dejavnost se danes kaže po vseh univerzitetnih in srednješolskih klubih, ki so združeni v zvezi študentskih športnih organizacij, v Zagrebu po ASD »Mladost«, v Sarajevu po »Bosni«, v Skoplju po živahnih dejavnostih med posameznimi fakultetami ter končno v Ljubljani po novo ustanovljenem društvu »Olympia«.

Povetovanje je soglasno osvojilo stališče naše univerze, da je zaradi kontinuitete v športnem razvoju vsakega posameznika neogibno potrebno motivirati že srednješolsko mladino, ki bo po akademskih športnih klubih in sekcijah vključena in seznanjena s študentskim življenjem. Z enako vztrajnostjo naj se tudi študentske športne organizacije borijo za vključevanje diplomantov in univerze zlasti iz vrst univerzitetnih profesorjev in ostalih športnih delavcev.

Glede oblik študentske športne dejavnosti sta bili na posvetovanju poudarjeni dve povsem različni stališči. Beograjski študenti se odločijo zagovarjati študentska tekmovalna posveta študentov na športnem področju. Drugo stališče, ki sta ga zastopali naša in zagrebška univerza je bilo, da taka tekmovalna ne pomenijo težišča športne dejavnosti. Svede, je prirejanje takih tekmovalnih zlasti za razvijanje družabnega življenja med študenti koristno, vendar mora biti športna vzgoja mnogo bolj sistematična in organizirana. Naše stališče je bilo ustanovljeno s strani klubov, ki naj na svojem področju prirejejo številne šole

del odločilno objaviti, da kandidatura mesta Brusija, ki hoče leta 1960 med ostalimi mesti tudi organizirati olimpijske igre, ne bo mogla biti upoštevana, če bo uradna sprejela zakonski predlog o prepovedi boškarskega športa v Belgiji. Po vsej priliki bodo v tem primeru belgijski boksaarji pravovarnostno sodili, da so bili vladna predstaviteljstva, ki navedenega so vendarje boškarski.

Mednarodni olimpijski odbor je dal odločilno objaviti, da kandidatura mesta Brusija, ki hoče leta 1960 med ostalimi mesti tudi organizirati olimpijske igre, ne bo mogla biti upoštevana, če bo uradna sprejela zakonski predlog o prepovedi boškarskega športa v Belgiji. Po vsej priliki bodo v tem primeru belgijski boksaarji pravovarnostno sodili, da so bili vladna predstaviteljstva, ki navedenega so vendarje boškarski.

ŠPORTNIKI pije brezkalkolno pijačo Cockta-Cockta

„Borba do zadnjega metra“

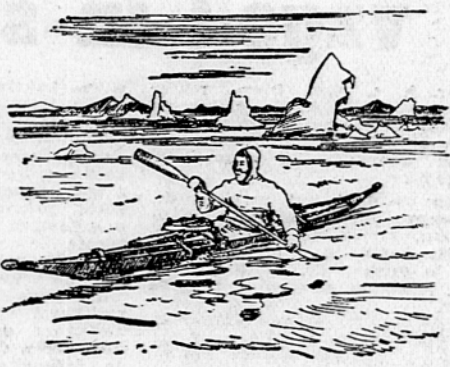
Prvi domači kanuji splavljeni

Če greš s Tržaške ceste proti Tobaci tovarni na levo, zaviješ v ozko ulico, imenovano Lepi pot...

Do konca meseca morajo biti končane vse priprave vseh tistišč držav, ki se doslej poslale svoj načelni pristaneck...

Izredno zanimanje Čehov

Od vseh doslej prijavljenih držav kažejo nenavadno zanimanje za prireditvev in naš kajski šport Čehi...

oglašajo z upoštevnimi navseti za čim višji nivo prirediteljev. Hkrati pa dajejo prirediteljem tudi navdse laskave izjave...

Vzporedno s temi deli, pa organizatorji v Brodarski zvezi Slovenije z zgledno marljivostjo pripravljajo tudi podrobnosti te obširne organizacije...

LASKAVA PRIZNANJA TUJINE

Prireditelji prejemaajo skoraj dnevno številna pisma, v katerih se znani organizatorji kanu športa iz mnogih držav...

PRVA PLANINSKA POSTOJANKA NA KOČEVSKEM

V nedeljo, 15. t. m., bo planinsko društvo Kočevje odprlo svojo prvo planinsko postojanko pri Jelenovem studencu pod Mestnim vrhom...

tuje v posebnem pismu, naj ne napravijo tekmovalne proge v nobenem primeru lažje kakor je bila izpeljana pri dosedanjih tekmovanjih...

Popularni 52-letni avstrijski kajakaš Franz von Alber, ki je prevozil tomalca že vse južnoslovenske reke, prijavi svojo udeležbo in hkrati obuja spomine...

In še predsednik svetovne Kanu federacije, Čeh dr. Karel Popel, ki v francoščini piše Brodarski zvezi med drugim: „Čestitam vam k dobrih pripravam...“

ALII SAMO SKERBINJEK V DRŽAVNI REPRZENTANCI?

V preteklem tednu so gostovali v Jugoslaviji poljski odbojkarji in se v povratnem srečanju znovali z najboljšimi jugoslovani. Brodarska reprezentanca je sprejela v goste odbojkarje iz Varšave...

Za nas je zanimivejšee srečanje moških. Državna reprezentanca, ki so jo sestavljali v glavnem Beograščani, razen Miline iz Zagreba...

NASA ODBOJKA KVALITETNO precej podobna oni na Vzhodu. Kakor je znano, pa so prav vzhodni naši najmočnejši v tej športni panogi...

Borimo se za mladino, za njeno prihodnost

SD Svoboda, ki deluje na zahodnem koncu Ljubljane je bila ustanovljena 1952. l. Po dolgem presledku športne neaktivnosti na tem področju je začela leđino ter začela prevzemati športne tradicije...

K tej nujnosti organizirane športne dejavnosti, je tudi precej prispevala mladina, ki se je spontano zbirala v različnih „divjih“ klubih, kjer so predvsem igrali nogomet ter se izvijali v medsebojnih tekmovanjih...

VEČ ŠPORTNIH PANOG

atletiko, težko atletiko, nogomet, košarko in odbojko. Društveni upravni odbor je ugotovljal, da brez sodobnih športnih igrišč in ostalih higienskih naprav ne bo mogel razviti športne dejavnosti. S podporjo MLO Ljubljane in posredovanjem Zveze športov Slovenije je društvo kmalu dobilo primeren prostor ob Gerbičevi ulici za gradnjo stadiona...

programom. Posebni odposlanec ICF g. de Coqueureaumont nam je na zadnji seji Federacije sporočil priporočanje, da pripravave v Ljubljani zelo lepo napredujejo in vam zato izrazimo posebno priznanje...

koč predsednika tekmovalne žirije na tem svetovnem prvenstvu.

Zaenkrat za današnji zaključek zbranih vesti še to, da bo celotno svetovno prvenstvo v Tacnu in parado vseh tekmovalcev v Ljubljani v dneih od 28. do 30. julija podela na normalnem filmski trak slovenska podružnica UFUS pod vodstvom tov. Dušana Povha. Tuji fotoreporterji iz tujih držav bodo prireditvev lahko le fotografirali. S to odločitvijo o filmanju celotnega prvenstva soglašata tudi ICF, kar je še eno priznanje več poleg organizatorjem tekmovalstva tudi naši mladi filmski ustvarjalnosti na športnem področju.

ALI SAMO SKERBINJEK V DRŽAVNI REPRZENTANCI?

Cez dobrih deset dni se bodo začeli naši reprezentanti pripravljati za evropsko prvenstvo, ki bo od 12. do 16. avgusta v Bratislavi. Brodarska reprezentanca je sprejela v goste odbojkarje iz Varšave...

BRANIK IZ MARIBORA eno naših najboljših moštvev, nekateri posamezniki pa so tako odlični, da bi po vsej pravici zaslužili nositi državni dres. Pa tudi v Novem mestu imamo nekaj izvrstnih igralcev. Mnenja smo, da je danes možvo

Ivkov prvi - sam ali ne?

Buenos Aires, 12. maja. — Bora Ivkov, ki že nekaj kol vodil prvo pravega zasledovalca, si je prv nesto na tem mednarodnem turnirju zagotovil pravzaprav že precej pred prijavim zaključkom. Dopolni borbi ni mogel nihče vesti, da je v prvi rundi izločil njegov rival, Martin iz Plinik. Njegov predzadnji (XVI.) kolu remiziralo z Rossetom in z 12,5 točke ostal dalje sam na čelu tola.

Ostale partije tega koba so se končale takole: Trifunović: Pachman 3:1, Guimard: Reinhardt 3:1, Eposito 1:0, Toran: Bisgoyer 0:1. Večraz je bilo končane vse prekinjene partije. Gliković je v svoji 69. potezi remiziral s Szabom in tudi s Plinikom. Njegov rival Bencu je 95. potezi, Reinhardt in Panno pa sta prav tako

V Hamburgu vodi Matanovič Hamburg, 12. maja. V II. kolu mednarodnega šahovskega turnirja je Matanovič kot beši prekinil partijo z Nemcem Teschnerjem, vendar mu kaže na zmago. Tudi vele mojster Pirc je prekinil partijo z Avstrijcem Benijem, vendar je pozicija nejasna. Razen igre med Nemcem Langejem in Angličanom Golombom, ki jo je Lange dobil, so bile vse igre tega kola prekinjene. Matanovič je brez nadaljevanja dobil partijo z I. kola, ker se je Avstrijec Beni prepračil, da je njegova pozicija izboljšana.

V III. kolu je vele mojster Stahlberg izgubil partijo s Heinnikom. Partija Reilstab: Matanovič je bila prekinjena v 60. potezi, prav tako niso dokončali iger še štiri pari. Pirc je remiziral s Teschnerjem. Trenutno vodi Matanovič z 2(1) točkama pred Pircem, Dargo in Heinnikom z 2 točkama

V SAHOVSKI ŠAMPIONAT SLOVENIJE BREZ SPREMENBE

V četrtak kolu šahovskega prvenstva Slovenije so bili zabeleženi tudi izidovi vseh prekinjenih igr. Levčič: Puc merl, Grosek: N. Tomšič prekinjeno v nekoliko ugodnejšem položaju za Groska. Kržnik: J. Tomšič 0:1, Lesnik: Benedičič reml, Krivc: Z. Gabrovšek reml, Bajec: M. Mišura reml. Stupnik: Preinfalk prekinjeno v boljšem položaju za Stupco. Vodi še vedno mojstrski kandidat Z. Gabrovšek s 3,5 točke pred Pucom in mojstrskim kandidatom Krivcem, ki imata po 3 točke. Na letni skupščini Strelske zveze Jugoslavije so bila pred zaključkom strelskega sredstva „gradnja strelišča, LR Maskedonja, razreda 1. mlina, BIB 2, medtem ko so Srbija, Hrvaška in Slovenija dobile po 1 milijon dinarjev. Za predsednika zveze je bil ponovno izvoljen generalni podpolkovnik Vojo Todorovič.

Cepnav imamo namen pisati o nogometistično se morali spriti. Po položaju v mariborskem nogometu poslužiti naslova, ki bi bil običajen morda bolj za kolejarje. Plavalce ali tekalce. Namesto „Borba do zadnjega metra“, bi lahko rekli tudi „borba do zadnje črte“, toda s tem ne bi izrazil tistega finisa, na katerega se pripravljata nogometni enajstoričniki Branika in Maribora. Šest kol pred koncem prvenstva v hrvaško-slovenski ligi še ni jasno, katero od obeh moštvev se bo plasiralo v consko tekmovalje. Na papirju ima več upa Maribor, toda to v nogometu ne pomeni veliko. Oba se z vsjo odločnostjo pripravljata na finiš, Kazalo je, da bo odločilna že derby tekma, toda zgledilo se je, da so bešomodri zopet — kot vedno doslej — potegnili krajši konec in so jih belo-črni dohiteli. Ni dvoma, da bo ozaenje v mariborskem nogometu od nedelje do nedelje napredovalo, da je v vsaki tekmi, ko ga zadel strel, ki bo švignila iz teh temnih oblakov: Maribor ali Branik? Kdor bo to borbno izgubil, bo zdrlim precej nazaj.

Do konca prvenstva imata mariborska rivala na sporedu še naslednje tekme: BRANIK IGRA DOMA proti Rijeki, Trešnjevd in Segesti, zunaj pa proti Tekstiku, Šibeniku in Ljubljani. Kljub kritičnem stanju je vodstvo v klubih razpoložljivo in daje optimistične izjave. Verjame, da bo njegovo moštvo osvojilo domo vse točke, dve pa tudi na tujih terenih. To bi bilo verjetno res dovolj, da spet prehiti Maribor, toda trdne bi presneto krepko pojunti v roke...

MARIBOR IGRA DOMA proti Uljaniku, Kladrvarju in S-

proti Rijeki, Trešnjevd in Segesti, zunaj pa proti Tekstiku, Šibeniku in Ljubljani. Kljub kritičnem stanju je vodstvo v klubih razpoložljivo in daje optimistične izjave. Verjame, da bo njegovo moštvo osvojilo domo vse točke, dve pa tudi na tujih terenih. To bi bilo verjetno res dovolj, da spet prehiti Maribor, toda trdne bi presneto krepko pojunti v roke...

Strelci zmerom pri delu

Preteklo nedeljo je bilo v Trzinu strelsko tekmovalje med družinama z Jesenic in iz Tržica 1947 krogov, med mladinci z nastopom 10 članov z vojaško puško na 300 m in tri članice z bračno puško.

Strelska družina »Stane Rozman« je izvedla ekipno množično strelsko tekmovalje za najboljšega strelca bodoče jeseniške kurne.

Tekmovalja se je udeležilo 40 ekip, med katerimi je bila zelo častno zastopana vojska občina. Po ekipah so bili najboljši: med člani SD Stane Rozman, Senčnik 497 krogov, med mladinci: Stane Rozman 369 in tudi med mladinci kamni je zmagala taborniška družina iz Senčnika s 101 krogom.

OKRENSKO UNIVERZITETNO PRVENSTVO V SARAJEVU

V nedeljo je bil končan turnir odbojkarjih reprezentanc naših univerz. Tokrat so med moškimi sodelovali: Beograd, Ljubljana, Novi Sad in Sarajevo, med ženskimi pa samo Sarajevo in Ljubljana. Pri moških je v odličnem srečanju Sarajevo premagalo Ljubljano 3:1, medtem ko je Ljubljana odpravila Beograd in Novi Sad 3:0! Med ženskami pa je osvojila prvo mesto Ljubljana, ki je priporočila brez večjih težav sarajevsko ekipo.

beniku, zunaj pa proti Segesti, Borovu in Splitu. Na tujih terenih skoraj nima kaj pričakovati, doma pa vsi nad njim »Damo moglej meč« — Kladrivar, ki že nekako tradicionalno zmagaue v Mariboru. Prednost Maribora je zlasti v tem, ker ima točko prednosti, slabost pa, da ne zna zamagovati niti na lastnem igrišču.

Razlogov je torej dovolj, da Mariborčan z velikim zanimanjem pričakujejo, kako se bo končala ta dvoboj, v katerem sta oba nasprotnika neposredno med seboj svoje že opravila (3:2 in 1:0 obrat v korist Branika).

GOL ALI OFFSIDE?

O голу, ki ga je dosegel Maribor na nedeljski tekmi proti Ljubljani v Mariboru, ne bi mogli reči, da je bil popolnoma čist, če upoštevamo v celoti muhasta pravila. Trunetek preden je Parničer streljal iz precejšnje razdalje na vrata, je stranski sodnik Maribor dal znak za offside, ker sta bila dva igralca Maribora 7 m pred vratarjem v čistem, toda »mrtvem« offsidu. Zakaj sodnik ni upošteval znakov stranskega sodnika, ki zna? Tudi je po tekmi izjavil, da se je žoga, medtem ko je letela v mrežo, dotaknila nekega igralca Ljubljane, kar pa je vsekakor iz trte izvito. Odločitev stranskega sodnika je seveda poglata kriv v glavo domači publiki, ki je po tekmi izjavila na igrišče in hotela z njim fizično obračunati. Samo hitremu in odločnemu posegu varnostnih organov se je treba zahvaliti, da ni bil Puchihar dejansko napaden.

Takoj so se tudi začeli širiti glasovi, da je stranski sodnik »snašča« pokazal offside. Morda bi temu verjeli, če se ne bi spomnili lanske tekme v jeseni Branika — Split. Skoraj natančno v takem položaju je Branik dosegel gol, Puchihar pa je tudi pokazal offside. Razlika je v tem, da je takrat sodnik njegovo odločitev upošteval in gol razveljavil, medtem ko zagrebški sodnik Eperť tega v nedeljo ni storil, čeprav je prvotno menda nameraval, a se je premislil.

Težnja je sedaj mimo in ker se Ljubljana ne namerava pritožiti — kdo bi riskiral točke? — bo ostalo pri rezultatu. Primer pa je zelo zanimiv in hvaležna snov za obdelavo na sejah sodnikov. Pravila pa so v tem pogledu le nekoliko preveč široka, saj ni prav, da je v dveh popolnoma enakih primerih oba pravilna — drugačna odločitev glavnega sodnika. — ne

Šah

Danes je na vrsti prava španska igra, ki se po večletnem vodstvom novega sovjetskega pravka razvija v bitko velikega obsega. Partija nazorno kaže, kako se ob dandanašnji visoki tehnični in tako vsaka netočnost hitro maščuje, čeprav v vodi obramba velja mojšter. Partija je z letošnjega prvenstva SZ.

Spanka — A. KOTOV

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0-0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 0-0. To so osnovne poteze klasične španske igre. Prej so tu navadno igrali 7... d6 8. c3 0-0 9. h3 Sa5 10. Lc2 e5 11. d4 De7 in prešli v takolimenovano Cigorinovo obrambo z mnogimi variantami. Sedaj pa črni čisto zamenjuje poteze, da bi po 7... 0-0 8. c3 izžen d6 obdržali možnost, da z d5 zapeljejo v ostrin Mihallov napad. Beli se zato odloči za mirnejšo, a nič manj nevarno potezo: 8. d3 d6 9. c3

Beli seveda ne da dragocenega španskega lovca in obenem pripraviva v ugodnem trenutku d4. 9... Sa5 10. Lc2 e5 11. Sbd2 Dc7

Črni se razvija po prekluznem Cigorinovem načinu, toda tu že zagreši netočnost. Poteza z damo namreč še ni potrebna ter bi bilo bolje z 11... Le6 12. Sf1 Sc6 13. Se2 Te8 in Lf8 (ali brez Le7) pripravljati d5.

12. Sf1 Sc6 13. Se2 Te8, 14. d4! ed4? Beli je močnejši v središču in je zato vsako odpiranje središča za braneco se stran zelo nevarno. Previdnejše je bilo zato takoj Lf8.

15. ed4 Lf8 16. b3! Daleč premišljena ali vsaj z izvrstnim občutkom »ponujena žrtev« kmetca za hitrejši razvoj in zaplete. Črni kmetca vzame (na takojšnje 16... Se4 d7 17. Sd5) ker mora po 17. Lb2 sicer prenesti udarce e5.

16... Sd4 17. Lb1 Se4 18. Lb2 Lh7 19. d5? 20. Ld10 18. a 3? zaradi Sc3 in ne 19. d5? d5 20. a 3? zaradi Td8, sedaj 20. a 3 resno grozi. 19... c4 20. b4 b4 21. Lc4!!

Presentiljeva menjava, ki je že uvod v odlično razpletje. 21... Te4 22. Sf5 Te7 23. Td2 24. T5 e8 za črna ni keč bolj razveljavilo zaradi 23. Te1 Sd3 24. Dd3 0. z 23... Sd2 24. Tc4 Dd7 (Dd7 25. Ta4 al 25. S-h7 25. S-h7 K-h7 26. Dh5 + K-g7 27. Th4 f6 28. Ta1 itd. Sedaj beli razvija silovit rošadni napad.

23. Dh5 h6 24. Sf5 Tc1 + 25. Tc1 hg5. Ali 25... c3 26. Se7 + Lc7 27. Dc7 + Kh8 28. Se6 (Tc7 27. Dc7 28. Dc7 cb2) in dobi. Pri tem še lepše odloči 26. Te7 cb2 27. S-h6 +, ali 26... g6 27. S-h6 + Kg7 28. Sf5 + Kf6 29. Sh7 mat. oz. 28... gf5 29. Df7 + Kh6 30. Dh7 + Kg5 31. Le1 + f4 32. h4 + s hitrim matom, ali 28... Dc7 29. S-h7 + Lc7 30. Dh7 + f4 31. Dc7 32. Df6 +.

26. Tc1 Lc8 Črni nima več zadostne obrambe. n. pr.: 26... f6 27. Dg6 f3 28. Th3, ali 26... Sd5 27. Th3 f6 28. Dg6 s Sh6 +, ali 28... g4 27. Sh6 + gh6 (Kh8 28. Sg4 + in 29. Sh6 +) 28. Dg4 + z matom. 27. Lg7 Lg7 28. Te8 + in črni se je vdaj, ker je med v dveh potezah: Lf8 29. Tf8 + in 30. Dh1 mat.

Anton Preinfalk

Trgovsko podjetje „PETROL“ Ljubljana sprejme takoj v službo:

- PRODAJALCA za bencinski servis v Ljubljani, PRODAJALCA za bencinski servis v Sežani, 2 PRODAJALCA za bencinski servis v Solkanu, PRODAJNEGA REFERENTA-FAKTURISTA za skladišče Petrol v Murski Soboti, KLJUČAVNICARJA — VODOVODNEGA INSTALATERJA za delavnico Petrola v Ljubljani.

Za delovno mesto prodajalcev se zahteva pomošniški izpit v trgovini, za delovno mesto prodajnega referenta pa popolna srednja šola z nekaj let prakse ter obveznim znanjem strojepisja.

Prošnje z navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite na »Petrol«, Ljubljana, Cankarjeva 5/II. Plača po tarifnem pravilniku.

NATEČAJ »CINKARNA«, metalurško kemična industrija Celje razpisuje mesta za:

- STROJNEGA INŽENIRJA s najmanj 3-letno prakso v industriji, ELEKTROTEHNIKA s srednjo tehnično šolo z najmanj 10-letno prakso v industriji, ELEKTROTEHNIKA s srednjo tehnično šolo, lahko brez prakse, INŽENIRJA ENERGETIKA z daljšo prakso v industriji in s prakso v toplotni tehniki, INŽENIRJA KEMIJE ali tehnologija za O. T. K. z najmanj 5-letno prakso v industriji, GRADBENEGA INŽENIRJA, po možnosti z nekaj prakse in veseljemo do gradbenih del v industriji, GRADBENEGA TEHNIKA — konstruktorja s 5-letno tekno prakso. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe po dogovoru. Stanovanje zagotovljeno. — Ponudbe z življenjepišom in dokazili o strokovni izobrazbi ter opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na upravo podjetja.

8 SEJE MLO MARIBORA

Problemi Zavoda za socialno zavarovanje

V sredo je bila v Mariboru 52. skupna seja obeh zborov mestnega ljudskega odbora Maribora. Glavni točki dnevnega reda sta bili: poročilo o delu Zavoda za socialno zavarovanje ter letno poročilo o poslovanju Mestne hranilnice.

O delu Zavoda za socialno zavarovanje je poročal predsednik sveta za zdravstvo in socialno politiko dr. Maks Pohar. Iz poročila posnemamo, da je imel Zavod lani 754.229.008 din dohodkov in 760.345.762 din izdatkov in je zaključil poslovno leto s primanjkljajem 6.064.754 din. Ta primanjkljaj je pokrili republiški zavod in je mariborski zavod med rednimi zavodi, ki lansko leto niso predpisali splošnega dopolnilnega prispevka.

Letos bo treba poiskati vzroke, zakaj so letni povprečni stroški zdravljenja v bolnišnicah preračunani na enega zavarovanca za 197 din večji od republiškega povprečja, prav tako bo treba povprečiti vso pozornost izdatkom za zdravila, ki so prav tako nad republiškim povprečjem za 279 din. Na višino povprečnih letnih stroškov vplivajo predvsem višji nivo zdravstvene oskrbe v mestih in nesreče pri delu. Upoštevati je tudi, da je bila v območju zavoda vse leto epidemija oslovskega kašlja in so samo izdatki za ta zdravila znašali nad 3 milijone din. Potrebnost pa bo tudi omejiti predpisovanje antibiotikov, ki so izredno dragi, nekateri zdravniki pa jih trošijo že ob vsakem najmanjšem obolenju.

Število zavarovancev se je v preteklem letu izredno povečalo vzporedno s številom zaposlenih in sicer za 4.812 zavarovancev. Sorazmerno se je med letom zapolnilo več žensk kakor moških. V celoti vzeto pa je bilo poslovanje zavoda pozitivno in je ustrezalo zakonitimi predpisom, ki čemur je mnogo pripomoglo dobro družbeno upravljanje. Precej pozornosti je posvetilo poročilo nesrečam pri delu. Statistika je namreč opozorila, da odpade približno 30% vseh za delo nesposobnih zavarovancev zaradi nesreč pri delu na mariborski zavod. V letu 1953 je bilo prijavljenih 4.420 nesreč pri delu, lani pa 5.496. Povečalo se je število manjših nezgod. Vse smrtno in hušnje nezgode je raziskala inspekcija dela in je bil v 17 primerih uveden kazenski postopek proti odgovornim osebam z odškodninskimi zahtevki in skupnem znesku blizu 4 milijone din. Podjetja sicer skrbijo za izboljšanje tehnično-zaščitnih naprav, saj so vložili v ta namen lani 150 milijonov dinarjev, pre malo pa se bavijo še z osebno izobrazbo ljudi.

Poročevalc je ob koncu poročila poudaril, da ugotavlja svet za zdravstvo in socialno politiko, da je poslovanje Zavoda za socialno zavarovanje za mesto in okraj Maribor v preteklem letu ustrezalo zakonskim predpisom. Po razpravi, sta oba zborna poročila potrdila, ter sprejela nekaj sklepov in predlogov. Odborniki so poudarili, da se mariborski zavod letos ne bo mogel izogniti zvišanju dodatnega prispevka za socialno zavarovanje, opozorili pa so, da je treba to vprašanje čimprej rešiti, da bi se potrebne datjave ne predpisovale podjetjem šele ob koncu leta. Treba je pravočasno izvesti tudi korekturo

družbenega plana. Sklenili so tudi raziskati, zakaj bi bili stroški zdravljenja v bolnišnici na enega zavarovanca v Mariboru večji od republiškega povprečja, ker je cena oskrbena dne nižja kakor v bolnišnicah v ostalih mestih.

Med drugimi predlogi odborovnikov v zvezi s poročilom o delu Zavoda za socialno zavarovanje omenjamo še zavarovanje in priznanje delovne dobe obrtnikov, ki so se vključili v socialistični sektor l. 1948, kakor tudi vprašanje staža gradbenih delavcev, ki ga je treba čimprej rešiti. Stedilo je še poročilo o delu Mestne hranilnice. (Ip)

IZ OBMURJA

Kmetijsko gospodarstvo v Jeruzalemu je eno naboljših v Obmurju. Poleg tega, da si je pridobilo svetovno sloves s svojimi kvalitativnimi vini, s katerimi uspešno konkurira na svetovnem trgu, je delovni kolektiv ustvaril v lanskem letu 28 milijonov dinarjev dobička, 23 milijonov so določili za obnovo vinogradov.

Po vsem Obmurju so že v teku priprave za proslavo desete obletnice osvoboditve. Med prvimi bodo počastili ta praznik v Belčinih, kjer bodo 15. maja veliki kulturni in fizikalni nastopi. Sodelovala bodo vsa kulturno-prosvetna društva belčinske občine. V času proslav bo Zveza borcev v Belčinih postavila tudi spomenik padlimu partizanu Cehu, narodnemu heroju Stefanu Kovachu pa spominsko ploščo, na kraju, kjer je padel.

Mladinski zbor radgosiške Svobode bo v počastitev desete obletnice osvoboditve priredil številne samostojne koncerte po vsem Obmurju. Zbor, ki ga sestavljajo učenci nižje gimnazije v Radgoni, je po svojih uspešnih nastopih poznan že po vsem Obmurju. V počastitev desete obletnice osvoboditve bo nastopil s slovenskimi narodnimi, partizanskimi in umetniškimi pesmimi. Nekaj pesmi je bilo zloženih prav za deseto obletnico osvoboditve in bodo tokrat doživle svoje krstno predstavo. H.

Kmetijsko-gospodarske šole v Prekmurju

V Prekmurju je bilo v letošnjih zimski sezoni 12 kmetijsko-gospodarskih šol, ki jih je obiskovalo 422 kmetijskih mladincev in mladnic. Šole so dvoletne. Letos je uspešno zaključilo drugi letnik 14 mladincev in mladnic. Absolventi teh šol so dobili spričevanja, ki jim omogočajo nadaljnje šolanje na splošnih kmetijskih šolah. V kmetijskih gospodarstvih šolah so predavali strokovne predmete kmetijskih inženirjev in tehnikov, za splošno izobrazbo pa so skrbeli učitelji osnovnih šol in nižjih gimnazij. Učenci teh šol bodo letošnjemu obiskali semensko postajo v Belčinih, kmetijsko gospodarstvo v Ratičanu, trsnico v Dol. Lendavi in tovarno mlečnega prahu v Murski Soboti, kjer se bodo seznanili s praktičnim delom. Za izobrazbo kmetijskih mladincev in mladnic, je izdal okrajni ljudski odbor v lanskem letu nad 3 milijone dinarjev. H.

Ptuj bo v nedeljo počastil žrtve za svobodo

Začetek praznovanja osvoboditve Ptujja in pujskega okraja bo v soboto in nedeljo.

Po »Tih poti«, kakor so lepo imenovali cesto na pujsko pokopališče, se srečujejo skupine ljudi, ki spremljajo dela na prekopenjanju skupnih grobov talcev in borcev. Trije taki skupni grobovi ob robovih pokopališča so ostali kot spomin na zadnje zločinske delo okupatorja v Ptujju. V njih je pokopanih 37 borcev za svobodo.

Ko jih previdno odkopavajo, skušajo svoji po koščenih ostankih spoznati svoje brate, sinove, sorodnike. Po legi okostja in po nekaterih okvarah na lobanjah je celo po tolikih letih mogoče zaslediti divjstvo morilcev. Prebita lobanja narodnega heroja Jožeta Lacka, ki je umrl mučniške smrti v pujskih zaporih, glasno obtožuje nacistično nasilje. Vseh 40 krst s posmrtnimi ostanki, ki jih bodo v soboto položili na katafalk v domu JLA, bo živ opomin na vse krivice, ki jih je pretrpel naš narod.

Dvig živinoreje v Prekmurju

V letih po osvoboditvi se je živinoreja v Prekmurju tako razvila, da je že močno presežala številno stanje iz leta 1933. Medtem ko je bilo takrat v Prekmurju nekaj nad 30.000 glav goveje živine, jih je bilo ob letošnjem popisu že blizu 53.000. Pri prašičih je razlika še večja. V letu 1933 jih je bilo okrog 36.000, danes pa jih je nad 78.000. Tudi v drugih panogah kmetijstva se stanje v Prekmurju močno izboljšuje. V zadnjih letih kažejo sadjarji gorčkoga dela Prekmurja veliko zanimanje za načrtno obnovo sadovnjakov, ki jih začnjenjo gojiti v strnjanih kompleksih. Take nove nasade imajo že v Budinčih, Salovcih in pri Gradcu. Letos pa je OLO v Murski Soboti sklenil, da bo prispeval še 27 milijonov iz proračunskih sredstev za nadaljnji napredek kmetijstva. V to svrhu je razpisal natečaj, in sicer za obnovo sadovnjakov in vinogradov, za gradnjo silosov in gnojničnih jam ter za apnenje zemljišč. Kmetje, ki bodo izpolnili pogoje tega tečaja, bodo prejeli znatne denarne zneske kot pomoč pri izboljšanju gospodarstva. H.

Pred desetimi leti v Celju in Šoštanj

Pred desetimi leti 7. maja se je kakor blisk raznesla po Celju vest, da je Nemčija brezpogojno kapitulirala. Povsod je zavladalo nepopisno veselje. Vojne je bilo konec. V kolikor prebivalci se niso imeli slovenskih in jugoslovanskih zastav s peterokrako zvezdo, so jih hitro pripravili. Nemška policija in z njo vred mnogi celjski Nemci ter nemčurji so že nekaj dni prej zapustili mesto ob Savinji. V istem času pa so si celjski aktivisti v ilegali že uredili svojo zadnjo postojanko v vili na Golovcu. Bili so prapraznari v mestu in tako kontrolirali življenje v njem. V tem času je bila izvedena tudi dokončna organizacija Narodne zaščite v mestu. Njeni člani, okoli 200 po številu, so že naslednji dan, to je 8. maja zjutraj oboroženi prišli v mesto ter vzdrževali red. Okoli 9. ure zjutraj je na poslopu sedanje Celjske tiskarne zaplapolala prva veličanska slovenska trobojnica. Zatem so začeli izobezati zastave tudi na ostalih hišah.

Ceprav so aktivisti OF že prej vodili pogajanja z nemško vojaško komando v Celju, so bili oficialni razgovori opravljeni šele 8. maja ob 9. uri zjutraj v hiši ob sedanji Kajuhovi ulici, kjer je sedaj sedež okrajnega komiteja ZKS. Delegacija osvoboditeljev je vodil Nande Klancičar, takratni sekretar okrajnega komiteja KPS. To jutro so bili razgovori hitro končani. Medtem, ko so Nemci pristali na mirno predajo orožja, pa se s tem ustaši, ki so takrat že trumoma začeli prihajati v mesto, niso strinjali. Vsekakor pa je bil na tem sestanku dosežen za Celje zelo pomemben sklep, namreč, da je celotno mesto veljalo za področje premirja, na katerem ne sme nihče uporabljati orožja. Nobenega dvojnega ni, da je ta sklep rešil Celje večjega uničenja.

Velike kolone ustašev; računajoč da jih je bilo vsega skupaj precej nad 30.000, ki so se proti Celju valile iz smeri Rogaške Slatine, nadalje čez Kozjansko in po dolini Savinje, so pomenele zelo resno nevarnost. Te dni so s pobesnelimi izdajalci vodili težke borbe borci Kozjanskega odreda pri Rimskih Toplicah in nato še borci I. bataljona VDV pri Novem Celju. Dne 7. maja pa so njihove prve kolone že prišle v Celje. Za Celje so te tolpe pomenele velik problem, zlasti še potem, ko je 8. maja okoli 11. ure dopoldne eksplodirala neka bomba v bližini vojašnice. Ker so ustaši mislili, da so v mestu že partizani, so postali še bolj nasilni. Tako so v podivjanem besu polovili vse člane Narodne zaščite ter še mnoge druge prebivalce in vse skupaj zastražili ni dvoriščem magistrata. S posredovanjem magistrata P. je bil ta neprijeten položaj kmalu rešen.

Najbolj strašno podoba je Celje imelo v dne 8. in 9. maja, ko se je v mestu zbralo že toliko sovražnih bežičih vojakov, zlasti pa ustašev, da so bile vse ceste zadelane. Po ulicah je ležalo mnogo mrtvih in pomandranih sovražnikovih vojakov. Ustaši so streljali na izobešene zastave in v mnogih primerih tudi na tiste, ki so te zastave izobežali. Na vsakem koraku so bili veliki kupi orožja, municije in ostalega vojaškega materiala. V mestu je smrdelo, kot da bi divjala kuga.

V vrstah bežičih tolpa so bili mnogi banaški Nemci. Med bežičimi ustaši je bil tudi bivši komandant 39. pešadijskega polka bivše jugoslovanske armade polkovnik Tomašević. Višji oficirji so se spričo brezupnega položaja sami streljali. V mestu je bilo vse narobe. Le redki domačini so si drznili na ceste. Ob odhodu so nemški vojaki zažgali tudi postopje bivše ru-

darske šole na Mariborski cesti.

Položaj v mestu je bil še vedno zelo kritičen. Razmere so se nekoliko ublažile šele po 9. maju, ko je večina ustaških in nemških tolpa že zapustila mesto, pa čeprav so tudi v naslednjih dneh mnoge manjše skupine bežičih vojakov prišle v Celje.

Mesto pa se je oddahnilo šele 13. maja, ko so v Celje prikorakali borci I. bataljona VDV brigade. Bil je to veličasten sprejem. Na trgu pred magistratom pa je bil ta dan že prvi partizanski miting. Celje je bilo osvobodeno.

Zivljenje se je počasi normaliziralo. Znova so bile odprte trgovine. Preskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami je bila zagotovljena, proizvodnja je stekla v normalne tire... Z delom je začela komanda mesta ter vodstva političnih organizacij. Ljudstvo je prevzemalo oblast v svoje roke.

V Šoštanju, središču Saleške doline, je 12-članska mobilizacijska patrola štaba IV. operativne cone pod vodstvom Branka Primožiča vdrle že v mraku 8. maja. Dobila je posebno nalogo, da prepreči odhodu materiala iz mesta. Ob prihodu v mesto so borci najprej izobežili jugoslovansko zastavo na občinsko poslopje. Sledila je akcija na žandarmerijsko postajo, kjer so zaplenili mnogo orožja in streliva. Še isto noč so borci obiskali nekatero domače izdajalce, kot Končana in druge ter jih spravili na varno.

V noči od 8. na 9. maj se je vnela dolga in srđita bitka le v Družmirju pri Šoštanju. Borba je trajala do jutra, ko sose partizani nato po strugi Velunje umaknili. Porazeni sovražnik je utrpel večje izgube na ljudeh in materialu. Z umikom partizanske zasede je prehod proti meji postal prost in nemške kolone so to dobro izkoristile. To je bila zadnja bitka v bližini Šoštanja. V jutru 9. maja so enote IV. operativne cone in med temi zlasti zaščitni bataljon uspešno razoroževale vse nemške kolone že pri Penku pred Šoštanjem. Odslej skozi Šoštanj ni šel več noben oborožen sovražnikov vojak.

Dosti težji pa je bil položaj pred Velenjem, oziroma v njegovi okolici, kjer se je zlasti 9. maja nagrmadilo izredno veliko oboroženih ustašev, ki so se iz Celja umaknili čez Sotesko. Ustaši so hoteli zavzeti velenjski grad, odkoder bi z lahkoto obvladali veliko področje ozke doline. Maloštevilni partizanske enote niso bile kos zaustavitvi navalna pijaone drhali. Zato so ponovno oborožili okoli 100 Nemcev, ki so skupaj s partizanskimi borci uspešno zavrnili ustaško nameuro. Epilog k vsemu temu se je nato izvršil pri Dolici, ali bitka je bolj znana pod imenom Huda luknja, kjer je padlo več tisoč ustašev. Zašli so v globoko sotesko, od koder ni bilo več izhoda. To zadnje dejanje nad divjimi ustaši so uspešno izvršili borci 14. divizije.

V mestu in vaseh se je razlegala partizanska pesem. V dolino je prišlo veselje. Pri naporih za vzdrževanje reda in v skrbi za ureditev preskrbe so prebivalci doline stali ramo ob ramo s partizansko vojsko.

Zdi se, da je življenje tod zastalo le za hip. Zastalo je ob veselju, ki je prišlo s partizansko vojsko. Toda z njo je prišlo tudi delo. To se je poznalo v podjetjih, kjer je proizvodnja kmalu stekla. Že 10. maja je zasedal v Šoštanju okrajni odbor OF. Z delom je začel narodnoosvobodilni odbor.

(Po spominih Milana Cetine, Rika Presingerja ter Branka Primožiča napisal M. Božič)

Rudnik rjavega premoga Laško razpisuje

delovno mesto obratovodje zunanjega obrata

Pogoji: strojni inženir s 3 do 5-letno prakso ali strojni tehnik z nad 10-letno prakso. Družinsko stanovanje je na razpolago v novi stanovanjski hiši. Ponudbe z opisom dosedanje prakse in z življenjepisom pošljite na upravo Rudnika rjavega premoga Laško.

ROMAN PIEERA LA MURA

MOULIN ROUGE

- izšel
● najlepša knjiga na letošnjem knjižnem trgu
● celotno, neokrnjeno besedilo (nad 500 str.) na izbranem belem papirju
● razkošna vezava v celno platno in polplatno
● čitni ovitek v štiri h barvah
● umetniška priloga »Anglež v Moulin Rouge« po Lautrecovem izvirniku v petih barvah
● 17 celostranskih reprodukcij na umetniškem papirju po izvirnih Lautrecovih delih
● študija »Toulouse-Lautrec in njegova doba« ter spremna beseda o pisatelju Pierru La Mura in romanu »Moulin Rouge« izpod peresa Rada Bordona

Založba »Slovenski poročevalec«, Ljubljana, Tomšičeva 5
OGLEJTE SI KNJIGO V KNJIGARNI! POHITITE Z NAKUPOM, KER JE NAKLADA OMEJENA! — Cena v celno platno vezani knjigi 1280 din, v polplatno 980 din.

Zagreški velesejem Rok prijave za Mednarodni sejem FLRJ 1955

obvešča vse zainteresirane za razstavo na mednarodnem sejmju FLRJ, ki bo od 2. do 13. septembra 1955 v Zagrebu, da poteče rok prijave s 15. maja m 1955. Prijave, ki bodo prispjele po tem roku, bodo prišle v pošte v razpoložljivem prostoru brez kakršne koli obveze Zagreškega velesejma. Prvenstvo imajo podjetja, ki že proizvajajo za izvoz. Interesenti, ki se še niso prijavili, naj svoje želje prijavijo pisмено, telefonsko ali brzojavno brez kakršnega koli odlašanja. Uprava zagreškega velesejma

H WENDT ROMAN LADJA PREKLETIM

»Vem. Tista voda, ki jo Vi imate za neužitno, naj se po možnosti izdaja šele potem, ko bo sila največja.«
»To se bo zgodilo v nekaj dneh, kapitan poveljnik. Samo še pet sodov je napolnjenih s svežo vodo iz Elijevega zaliva. Ko bomo porabili to...«
Bering se je ozrl na tikajoči kronometer na steni kajute. Mladi mož je govoril resnico o vsem. Nikoli poprej ni bil plul po morju, toda imel je prav. Pretresljiva, ta skrbna temeljitost. Pretresljivo in obenem tudi tolažljivo. Kakor kirurg je Steller odkrival nagnita mesta na ladji, gnojna žarišča, sledove vesplošne trohnobe. Zdaj je govoril o oficirjih, o Waxellovi ošabnosti, o pritajeni upornosti Kitrova, o Ovcinovi nemoči, da bi se uveljavil proti tema dvema. Tudi tukaj je bil opazal, kakor to delajo naravoslovci, proučeval, zabeleževal in dejstva zbiral. Ni tožil, ni terjal zadoščanja, temveč je odkrito predložil svojemu poveljniku anatomijo ladijske sestave. Grozljivo, hladno, akademsko. Bering je moral misliti na one akademike v Petrogradu in v Parizu, ki so bili njega in njegova odkritja obsodili z enako logiko in hladnostjo. Toda Steller je imel v nasprotju z njimi prav, o tem ni bilo nobenega dvoma. Tuj svet — to razglabljanje in razčlenjevanje. Delisde de la Cro-yere... ne, razlika je bila med Stellerjem in fantantom o deželi Gami. Delisdeji so imeli svoje predsodke, so bili zaverovani v knjige in zemljevide. Steller pa je svoje predsodke obrusil na tej vojni. Kristal je bil, reoč v oster, toda člen ladje, proizvod »Svetega Petra« in njegove odisejade.
»Kiti potujejo, Steller. To ne pomeni nič dobrega. Vihar bo spet izbruhnil. Mar se v prihodnje lahko zanemem na Berg?«
Steller je presenečen pogledal kvišku. Ali se ni bil Bering že vedno lahko zanemel nanj? Kar je bil rekel in storil, to bi lahko tudi danes še zagovarjal. Znova se je začel dvigati zid med obema možema. Bering je to čutil in postal zelo priršen.
»Potrebujem Vas, Steller. Potrebujem budne ljudi. Ko bo pla-

nil nov vihar, tedaj bomo morali prestatl zadnjo preizkušnjo.«
»Vi se bojite upora, kapitan poveljnik?«
»Nesporazumom se ni treba izpovreči v upor, Steller. Mi vsi bi se morali truditi, da bi drug drugega razumevali in se zblizali. Govoril bom z oficirji. Vsa posadka sme imeti pred očmi le en cilj: Kamčatko. Pomirimo se z našimi nasprotniki, Steller. Hodimo z odprtimi očmi!«
Vihar se je privallil od zahoda. Vendar se ni razvil v stanovitven nasprotni veter kakor v avgustu, marveč je bil mračna, opotekajoča se pošast s težkimi, bežičimi oblaki, z neurji s točo in plapolajočimi meglami, ki se je vsak dan prevrščal in povzročal Beringu vedno nova presenečenja. Ladja se je nagibala do 30 stopinj, vendar je zdržala, hrabro in potrpežljivo, vsa premočena od ponikajoče vode. Ker so imeli vsi zdravi mornarji polne roke dela v vrstvu, so vojake postavili k črpalkam. Stirje vojaki, Davidov, Nebaranov, Lukas in Kiseljev, so se izmenjavali od straže do straže. Kitrov zdaj ni več utegnil, obešati se na žalostne spomine, kajti vsak čas je bilo treba kar koli popravljati, tlesniti, zamazovati s smolo. Skupno s tesarjem Petrovim je plezaril po drobju jarnobnice, potrkaval, prisluškoval, potiskal tulje v razpoke in rege ter mazal »Svetega Petra« z drevesno smolo, kakor bi bil ranjen otrok.
Ladijski kletar Buldirev je bedel nad sodi. Če je vihar divjal prehudo, če se je jarnobnica v obupni obrambi zase plašila, se valjala in vzpenjala kvišku, tedaj se je trkljalo in je ropotalo med tovorom. Sod se je zaletaval v sod, stene so se tresle, hrana in voda sta bili v nevarnosti. Tudi Buldirev skoraj ni imel počitka. Izdelovalci jader so v vsej naglici krpali raztrgano platno. Mornarji so izčrpani in upehani stregli jarnoborom, da bi jadra spravljali v veter, in spet zmanjševali njihovo ploščino, če je bil pritisk viharja prehud. Kakor strašila so viseli po jadrnikih in lovili povelja oficirjev ter s krepilja-

stim, tresočimi se rokami vlekli vse mogoče vrvi, če je bilo treba umakniti ogrožena krila ladje.
V utrujajoči menjavi je šlo tako dalje: južni vihar, vrtinčasti vihar, severni vetrič, vihar iz zahoda, tlačča megla, navlivi s točo... Nihče na palubi ni bil več sposoben, da bi jasno premišljal, izdelal načrte in si ustvaril podobo o položaju. Vsi so delali, vsak na svojem mestu, brez lastne volje, kakor člani in celice ladje, tako razmeščani od utrujenosti, da so se med delom spotikali naokrog kakor sanjavi.
Krmar Hesselberg ni bil že dva tedna zatislil očesa. Bal se je za ladjo, kakor je ljubečega strah za ženo, ki jo stresa mrzlca, prisluškoval je vsakemu sumu leša in vrvja, obračal je obraz proti slanelemu vetru in iskal z očmi vedno znova mило proseč, obupano in zaupno, svojega poveljnika. Bering se čez dan ni premaknil z zadnjega krova. Kukuškin, Maltan in mornar Nikita Klaritonov so stali okrog njega kot opore in seli, kot živčne vezi med mozgom in organi jarnobnice. Waxell in Ovcin sta se vsake tri ure medsebojno izmenjavala kot stražna oficirja. Steller in Bethge sta delala v mrliškem vzdušju stanov, izdajala ostanek zelišč in jagod, hladila isticne bolnikov, otirala znoj z bledih čel. Jušin in Plenišč sta se ogledovala za zvezdami. Kje je bila ladja? Nobene jasne noči, nobenega razvida... Šestila se konipavala vijuge na zemljevidih, cikcakaste smeri, križarjenja — blazine proge in točke, ki jim sama nista verjela. 20° vzhodne dolžine od Kamčatke, 50° severne širine — tam so nekoč že bili poprej, dva tedna potem, ko so bili odpluli iz Petropavlovska. Dne 20. junija, natanko rečeno. Ali so bili šele pri 30° vzhodne dolžine? Pri 53°, pri 48° severne širine? So mar plavalci že tesno ob obali Kamčatke? Ali so jadrali še v ameriških vodah? Naprej proti zahodu... nazaj vrženi na vzhod... pritegnjeni od severa... odgnani na jug... Zložila sta zemljevide. Nes pametno je bilo, kar sta počejala.